РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 29-го серпня 1916. Ч. 104. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, August 29, 1916. No. 104.

РУМУНЇЯ ВИПОВІЛА АВСТРІЇ ВІЙНУ.

Успіхи союзних війск на полудне від Бродів. — 900 полонених.

Болгарські війска заняли грецькі міста: Драму, Серес і Кавалю.

НАПАД НЇМЕЦЬКИХ ЦЕПЕЛЇНІВ-ДРЕДНОТІВ НА ЛОНДОН, СТОЛИЦЮ АНҐЛЇЇ.

БЕРЛЇН, 28. серпня. — **УРЯДОВО ДОНОСЯТЬ, ЩО В НЕДЇЛЮ, ДНЯ 27. С. М. РУМУНЇЯ ВИПОВІЛА АВСТРО-УГОРЩИНЇ ВІЙНУ.**

—o—

БЕРЛЇН, 27. серпня. — Урядово доносять:

„Італїйське правительство заявило через правительство швайцарське, що Італїя з днем 28. серпня буде находити ся супроти Нїмеччини у воєннім станї".

РИМ, 27. серпня. — **Італїя виповіла нинї Нїмеччинї війну.**

Виповідженє війни Нїмеччинї Італїєю уважають в полїтичних кругах за звичайну формальність. В дїйсности воєнний стан між Італїєю і Нїмеччиною тривав від самого початку, коли лише Італїя виповіла війну Австрії.

Є здогади, що причиною виповідженя війни Нїмеччинї було між иншим також те, що Франція і Анґлїя зажадали від Італїї війск на француський терен війни.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НАД ГОРІШНИМ СЕРЕТОМ СОЮЗНІ ВІЙСКА ПОЛОНИЛИ ОКОЛО 600 МОСКАЛЇВ.

БЕРЛЇН, 25. серпня. — **Союзні війска на полудне від Бродів, в околицї Звиженя, перевели успішно протинаступ. Около 600 Москалїв опинило ся в руках союзних війск.**

Неприятель не відновляв нападів анї на Волини анї в Галичинї. Лише в Карпатах, в татарівськім переходї і на захід від Молдави (на Буковинї), російські війска перевели кілька пратинападів, але не осягнули жадних успіхів.

Урядовий звіт нїмецького ґенерального штабу звучить:

АРМІЯ ГІНДЕНБУРҐА: Вчера перевели наші війска напад на російські становища на полудне від Бродів коло Звиженя (над горішним Серетом). Напад вповнї удав ся. Російські окопи, які наші війска втратили були в понедїлок, знаходять ся знова у наших руках. Притім полонили наші війска 561 Москалїв.

АРМІЯ АРХИКНЯЗЯ КАРЛА: На боєвім фронтї, який займають нїмецькі війска, не зайшли жадні важнїйші битви.

ВІДЕНЬ, 25. серпня. — Австрійська головна кватира доносить:

„На захід від Молдави (на Буковинї) і в татарівськім переходї наші війска відбили протинапади Москалїв, з великими втратами для неприятеля".

ПЄТРОҐРАД ДОНОСИТЬ ПРО НАСТУП НЇМЦЇВ КОЛО МОЛОДЕЧНА І БАРАНОВИЧ.

ПЄТРОҐРАД, 25. серпня. — Рапорт російського штабу звучить:

„На північ від шляху Лїда-Молодечно (на Литві) нїмецькі війска вчера вечером перевели напад при помочи ґазів.

„В околицї Баранович нїмецькі війска по довшім бомбардованю перевели в ночи наступ на наші становища, однак без успіху. Передні віддїли ударемнили наступ неприятеля.

„На Волини, в напрямі від Ковля, наступ неприятеля здержано".

НА ВОЛИНИ І В ГАЛИЧИНЇ СПОКІЙ.

БЕРЛЇН, 26. серпня. — Не лише на північнім, але також і на цїлім полудневім боєвім фронтї панує спокій. Російські війска не переводять більше масових нападів. Натомісць в Карпатах битва триває з великою завзятостию дальше.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ ГІНДЕНБУРҐА: На боєвім фронтї Пеняки-Перепельники (на захід від Залозець) наші війска відбили окопи, які у вівторок заняли були Москалї. Притім полонено 1 офіцира і 211 салдатів та здобуто 3 машинові кріси.

„Впрочім не зайшли жадні важнїйші зміни. Тут і там приходило до нападів, які мали лише льокальний характер. Всї напади відбито без великого труду.

„АРМІЯ АРХИКНЯЗЯ КАРЛА: В Карпатах в Галичинї і на Буковинї неприятель кидає до наступу щораз то нові сили. Однак успіхів не осягнув жадних. Напади відбили наші війска з великими втратами для неприятеля".

УСПІХИ МОСКАЛЇВ В КАРПАТАХ НАД ЖЕРЕЛАМИ БИСТРИЦЬ.

ПЄТРОҐРАД, 26. серпня. — Рапорт російського штабу доносить:

„В Карпатах на захід від Надвірної наші патрулї відкинули неприятеля, займаючи село Гуту, і дійшли до жерел обох Бистриць в околицї Рафайлївки".

КАНАДІЙСЬКІ ВІЙСКА НА ПОМІЧ РОСІЇ.

ТОРОНТО, Канада, 27. серпня. — **З Канади відійшло 13 кораблїв з війском а 8 кораблїв з оружем, амунїцією і кіньми до північної Росії.** Кораблї находять ся вже недалеко західних берегів Анґлїї. Анґлїя дасть для охорони канадійських кораблїв підчас їх дальшої подорожи кілька воєнних кружляків і торпедовцїв.

Небавом має відійти зі Злучених Держав також 8 великих кораблїв з амунїцією і воєнними матеріялами для Росії. Розходить ся головно о те, щоби ще перед зимою заосмотрити Росію в достаточну скількість амунїції, яка би могла вистарчити Росії на час зимової кампанії.

НЇМЦЇ УДАРЕМНИЛИ ПЕРЕХІД РОСІЙСЬКИХ ВІЙСК ЧЕРЕЗ ДВИНУ.

БЕРЛЇН, 27. серпня. — **На сходї на північнім боєвім фронтї російські війска роблять зусиля, щоби переправити ся через ріку Двину. Їх зусиля не увінчали ся бажаними успіхами.**

На Волини нїмецькі війска перевели кілька успішних нападів на російські передні окопи.

На північ і на полудне від Днїстра панує цїлковитий спокій.

В Карпатах ведеть ся дальше завзята боротьба, але без важнїйшого впливу на загальне воєнне положенє.

Звіт нїмецького ґенерального штабу звучить:

„АРМІЯ ГІНДЕНБУРҐА: На захід від Фрідріхштадту Москалї робили зусиля, переправити ся на західний беріг Двини, але без успіху. Москалї були приневолені уступити назад з великими втратами.

„На Волини, на полудневий схід від Кіселина, наші віддїли перевели успішно кілька нападів на російські патрулї в передних окопах. Взявши 128 полонених і здобувши 3 машинові кріси, наші віддїли повернули назад.

„АРМІЯ АРХИКНЯЗЯ КАРЛА: На північ від Днїстра російські війска перевели слабий напад на наші становища, який легко зістав відбитий.

„В Карпатах бої тривають дальше, однак загальне положенє протягом останних 24 годин не улягло жадній змінї".

БИТВА В КАРПАТАХ І В ОКОЛИЦЇ ГОВЕРЛЇ.

ПЄТРОҐРАД, 27. серпня. — Урядовий російський рапорт доносить:

„Ворожі лїтаки бомбардували наші становища над озером Дресьвяти. Одна бомба убила війскового батюшку, Йоакима Седлецького підчас відправи.

„На Волини, в околицї села Тоболя (над Стоходом) артилерія неприятеля сильно острілювала переходи через ріку. Підчас сего бомбардованя зістав убитий хоробрий полковник Миков.

„В Карпатах наші війска взяли приступом гору „1129", яка лежить три милї на захід від Говерлї. Підчас наступу полонили наші війска 3 офіцирів і 175 жовнїрів та здобули 4 машинові кріси".

ВІЙНА НА БАЛКАНЇ:

БОЛГАРСЬКІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ ГРЕЦЬКУ ПРИСТАНЬ КАВАЛЮ.

БЕРЛЇН, 27. серпня. — **Місто Каваля, грецька пристань над Еґейським морем, находить ся від вчера в посїданю болгарських війск.**

Наступ болгарської армії здовж ріки Струми відбуваєть ся дальше з добрим успіхом. Цїлий ряд місцевостий опинив ся в руках Болгарів.

В долинї ріки Вардару відбуваєть ся сильна перестрілка артилерії.

В Альбанії на полудне від міста Охріди союзні війска посувають ся скоро дальше в полудневім напрямі.

Болгарський урядовий рапорт доносить:

„ЛІВЕ КРИЛО: Наші війска дійшли на цїлій лїнії до Еґейського моря. Грецька пристань Каваля находить ся в наших руках. Анґлїйсько-француські війска уступають в напрямі Орфано. Наступ наших війск триває на тім боєвім фронтї без перерви дальше.

[В руках болгарських находить ся тепер цїла грецька територія, яка лежить на схід від ріки Струми і озера Тахіно. Занята територія числить в довжинї около 100 кільометрів, а в ширинї около 75 кільометрів].

„СЕРЕДИНА БОЄВОГО ФРОНТУ: В долинї ріки Вардару відбуваєть ся сильна перестрілка артилерії. Наші війска, які здобули місцевість Ґевґелї, полонили цїлий віддїл анґлїйських війск разом з командантом.

„ПРАВЕ КРИЛО: В долинї ріки Моґельвіци сербські війска намагали ся відзискати утрачені становища, однак без успіху. Наші війска відбили сербські протинапади, приневолюючи їх до дальшого відвороту на полудне.

„В Альбанії, у віддаленю 10 кільометрів від міста Коріци, наші війска заняли місцевість Малїк і на цїлій лїнії аж до побережа Адрійського моря посувають ся дальше наперед.

„Коло Варни (над Чорним морем) наші морські лїтаки заатакували два рази російські кораблї, змушуючи їх до відвороту".

РАПОРТ ГОЛОВНОГО КОМАНДАНТА СОЮЗНИКІВ.

ПАРИЖ, 27. серпня. — Урядовий рапорт головного команданта союзних війск на Балканї, француського ґенерала Сарей, звучить:

„Над рікою Струмою наша артилерія острілює становища неприятеля. Болгарський батальон попав ся в огонь наших гармат. В околицї озера Дойран сильна перестрілка артилерії.

„На захід від ріки Вардару Болгари відновили свої напади. Сербська артилерія ударемнила пять по собі слїдуючих нападів.

„В околицї озера Острово відбувають ся дуже завзяті бої, в яких сербська піхота відпирає сильні наступи болгарських війск.

„В пятницю два анґлїйські кораблї острілювали грецьку пристань Кавалю, яка разом зі всїми фортами опинила ся в руках Болгарів".

МІСТА СЕРЕС І ДРАМА В БОЛГАРСЬКИХ РУКАХ.

БЕРЛЇН, 26. серпня. — **Болгарські війска, які становлять лїве крило головної армії, заняли грецькі міста Серес і Драму та зближають ся скорим кроком до Кавалї і Орфано над Еґейським морем.**

На прочій боєвій лїнії в Греції і Альбанії союзні війска відбивають протинапади Сербів і проганяють їх в полудневім напрямі.

Звіт болгарського ґенерального штабу звучить:

„Наші війска на боєвім фронтї, який тягнеть ся від ріки Струми на схід до болгарської границї, заняли майже без опору грецькі міста Серес і Драму і прямують дальше на полудне в напрямі побережа Еґейського моря.

„Над рікою Струмою і Вардаром відбуваєть ся лише сильна перестрілка артилерії.

„В околицї озера Острово наші війска ударемнили кільканайцять нападів сербських війск і приневолили їх до відвороту.

„В полудневій Альбанії наші війска зводять битву з Італїйцями здовж ріки Воюци, на північ від пристани Авльони".

—o—

РУМУНЇЯ МАЄ НИНЇ РІШИТИ СЯ.

ЛОНДОН, 27. серпня. — **Можна надїяти ся, що протягом найблизших 24 годин Румунїя повізьме остаточне рішенє, чи взяти участь у війнї, чи задержати надальше безсторонність. Румунський король скликав в тій цїли на завтра засїданє державної ради.**

З Берна (Швайцарія) доносять, що австрійсько-угорське правительство є приготовлене на те, що Румунїя виповість війну центральним державам. Угорський парлямент відбув засїданє, яке тривало через цїлу ніч. Рівночасно відбув також дводневну нараду австрійський кабінет мінїстрів, на якім обговорювано справу критичного становища супроти Румунії.

—o—

ПІВТОРА МІЛЇОНА ФРАНЦУСЬКИХ І АНҐЛЇЙСЬКИХ ВІЙСК В ПІКАРДІЇ І ПІД ВЕРДЕНОМ.

БЕРЛЇН, 27. серпня. — Півурядові вісти з терену війни у Франції доносять, що в часї від 21. лютого до 20. липня брало участь в битві під Верденом 66 француських дивізій (около 800.000 людий).

В битві в Пікардії силу француських війск оцїнюють на 23 дивізій, а анґлїйських війск на 37 дивізій.

Загалом оцїнюють теперішну силу француських і анґлїйських війск в Пікардії і під Верденом на 1,500.000 людий.

В битвах під Верденом і в Пікардії брало дотепер участь 126 дивізій або около 2,500.000 людий. Страти Французів і Анґлїйців в битвах на обох згаданих теренах виносять около 1,000.000 людий.

—o—

ШІСТЬ ЦЕПЕЛЇНІВ БОМБАРДУЄ ЛОНДОН,

БЕРЛЇН, 25. серпня. — Нїмецький адміральний штаб доносить:

„В ночи з вчера на нинї віддїл наших цепелїнів перевів напад на полудневе побереже Анґлїї, бомбардуючи пристани і укріпленя в Гарвіч і Фолкстон. **Опісля бомбардували полудневo-західну часть Лондону.**

„Бомбардоване було переведене з добрим успіхом. Один цепелїн знищив чотири анґлїйські лїтаки. Всї цепелїни повернули щасливо назад до своєї підстави".

ЛОНДОН, 25. серпня. — Анґлїйське мінїстерство війни оголосило отсї вісти:

„Останної ночи шість нїмецьких цепелїнів перевело напад на східне і полудневo-східне побереже Анґлїї. Бомбардоване тривало від 12 год. в ночи до 3-тої рано. Загалом упало около 100 бомб. В Лондонї бомби ушкодили одну електричну стацію і кілька фабрик. **Від вибуху згинуло 8 осіб і 29 осіб зістало тяжко або легко ранених".**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилї.

Москвофільський „Дзєннік Звйонзкови" (виходить в Шікаґо) пише в 201. числї:

Австрійське правительство заборонило розповсюднювати підбурюючі видавництва М. Лозинського, співредактора „Дїла", котрий свого часу був пропаґатором анархізму, а по замордованю намісника Потоцкого написав брошуру п. з. „Акт 12-го цьвітня", в якій боронив і похваляв злочин Січинського. Видавництва Лозинського були звернені проти Поляків, а посуджував він у них Поляків о москвофільство...

Що австрійське правительство заборонило розповсюднювати твори д-ра Михайла Лозинського, в се ми віримо, бо знаємо, що австрійський уряд був завсїди батьком для Поляків, а вітчимом для Українців. Що писав др. М. Лозинський у своїх видавництвах, се також відоме кождому Українцеви. Всї свої письма він опирає на доказаних і провірених фактах і тому вони в очах Поляків виходять підбурюючими і злочинними. Всї факти про насильства Поляків над Українцями — се самі підбурюваня і злочини. Так кажуть панове Поляки і їм треба вірити „на слово", бо жадного факту, наведеного в брошурах д-ра Лозинського (або в яких инших письмах), вони опрокинути не всилї. Отже у Поляків буде злочинцем і Лозинський і Січинський і кождий инший Українець, що має відвагу станути в оборонї кривджених Поляками Українців.

З нотатки „Дзєннїка Звйонзкового" виходить, що посуджуванє Поляків о москвофільство є простою видумкою... І се має сьмілість заперечувати така ряна москвофільська ґазета, як власне „Дзєннік Звйонзкови", котрий служить царизмови душею і тїлом, не гірше від кацапської „Правди". Всї поступові польські часописи бридять ся „Дзєннїка Звйонзкового", а він має чоло заперечувати те, що у нього стоїть чорне на білім. Раз відвага!

Бувший російський капітан, а теперішний шеф російського ґенерального штабу в редакції польської часописи „Америка Ехо", Юзеф Савіцкі, вже перед тижнем здобув Золочів і уставив російські війска під брамами Львова. Славний російський стратеґік перевів також російські війска щасливо через Карпати аж під Мармароський Сигот і каже їм вже йти на Будапешт.

Дуже цікавий є отсей уступ його воєнного огляду:

Російські війска, які через Ягольницю запустили ся в Угорщину, в сторону Мармароського Сигота і дійшли до жерел ріки Тиси, одержали від своїх властий приказ палити все по дорозї. Однак з огляду на те, що там мешкають самі православні Русини (!), російські жовніри сього приказу не виконали.

Шкода, що пан Юзеф Савіцкі не пояснив з точки стратеґії властиву цїль приказу російських властий: все по дорозї палити і нищити тодї, коли їх війска ідуть наперед. Че се належить до головних підстав російської стратеґії, чи се може лиш ознака висшого образованя російських командантів?...

Канадійські війска їдуть Росії на поміч... Чиж не ставало би вже Росії її власного гарматного мяса?...

ГОЛОС ПРО БУДУЧУ ПОЛЬЩУ.

Найбільший дневник південної Німеччини „Мінхенер Наєсте Нахріхтен" пише про розвязку польського питаня:

„В деяких полїтичних кругах напирають на скоре розвязанє справи Польщі, виходячи з погляду, що її треба полагодити ще перед мировими переговорами. Знаючи про виміну думок в тій справі між Німеччиною й Австро-Угорщиною, дожидають вони дефінїтивного рішеня. Та хто розумно глядить на ті річи, не буде віддавати ся тому нетерплячому дожиданю.

„Перш усього треба собі сказати, що ми ще не покінчили війни та зовсїм не знаємо, яка саме частина з тих областий, що нинї належать до Росії, нам припаде. А знанє сього є безуслівно конечне для рішеня, що має стати ся із занятими областями, скільки з них має прилучити ся до Польщі, яку можна собі уявити у ріжних правно-державних формах, — та що має стати ся з осталою областю. А дальше, польське питанє є одним з найтруднїйших, які треба буде розвязати. Коли йому приглянути ся, то нїяк не можна Конґресової Польщі і сумежних російських країн, які колись належали до Польщі, уважати одною окремою самостійною одиницею. Галичина мусить бути теж імовірно поставлена в якесь відношенє до нового державного твору, західна Галичина певно, та треба ще взяти під увагу, на скільки має змінити ся німецька полїтика супроти Поляків, як що ми і Австро-Угорщина маємо здвигнути автономну Польщу. Бажаня польської суспільности є, о скільки їх нинї можна оцїнити, зовсїм не одностайні. Всї згоджують ся в тім, що має повстати Польща, та який має бути її державний устрій, які границї вона мусить мати: чи її прилучити до Австрії, чи вона має бути самостійною під німецьким і австрійським протекторатом, про те вже погляди розходять ся. І не буде воно таке просте з того хаосу сотворити якийсь сьвіт.

„Та не досить сього. Не тільки Поляків мусить ся вислухати, а розвязка польського питаня домагаєть ся хоч би провізоричного рішеня української справи. Є безуслівно конечним, щоби Українцї одержали запоручену деяку національну самостійність, а ще більше тодї, коли би до тих, що живуть на Буковинї і в східній Галичинї, мали бути прилучені й инші.

„При всїй приязни для польського народу, ми прецї сеї війни не ведемо ізза Польщі, а для Німеччини і в першій мірі для Німеччини; Австро-Угорщина для Австро-Угорщини. Ми (себто Німеччина й Австро-Угорщина) мусимо тому знайти дорогу, яка нам принесе запоруку господарських, полїтичних, торговельних, передівсїм війскових користий таким новим уладженєм Польщі, яке ми їй даємо. Прискорити насильно рішенє польського питаня, щоби тільки щось сотворити, значило би поповнити мислимо найбільший блуд. Здаєть ся, найбільше вказаним було би покищо завести в занятій области рід провізорії, котра запоручила би Полякам деякі вольности і упорядковані відносини, а після найзрілїйшої розваги інтересованих німецьких, австрійсько-угорських і польських кругів по заключеню мира згодити ся на остаточну форму, в якій має віджити Польща".

Господарка Москалїв на Буковинї.

Написав воєнний кореспондент **Юлїй Вебер.**

Дорна Ватра, в липни 1916.

На новім боєвім фронтї не прийшло ще до більших боїв. До полудневої Буковини кинули Москалї велику масу кінноти, майже виключно козаків, додавши їм значні віддїли полевої артилєрії. Їх головна задача полягає в тім, аби безпокоїти союзні війска і не дозволити їм перевести нове уґрупованє. Однак козакам у нападах не ведеть ся. І так, на примір, в битві в околицї Ізвора втратили Москалї цїлий полк козаків. Помимо чисельної переваги Москалї не є всилї осягнути важнїйших успіхів. Притім треба однак признати, що в порівнаню з давнїйшими часами зоруженє і вправленє теперішного російського війска є значно лїпше. Так треба замітити, що російські війска мають тепер подвійну скількість тяжких гармат. Японські і російські фабрики заосмотрюють російську армію в конечну скількість гармат, оружа і амуніції.

* * *

Коли Москалї дня 17. червня заняли Чернівцї, видали найперше до мешканців міста відозву, взиваючи їх до спокою. Мешканцям дано запоруку, що російські жовнїри будуть щадити приватне майно та що нїкому не спаде з голови нїодин волос, коли будуть слухати приказів команданта. **Заки однак оголошеня появили ся по улицях міста, російські жовнїри, під покришкою шуканя кватири, порозбивали двері до мешкань і повикрадали богато річий.**

У своїх відозвах російські власти не згадували вже більше про „освободжуванє" Славян. Таксамо не згадували більше про те російські команданти у своїх промовах підчас заниманя сїл і міст. Відпали також урочисті вїзди російських війск до здобутих місцевостий, які давнїйше відбували ся дуже торжественно і серед звуків музики.

Підчас наступу на Буковинї послугували ся російські війска новим варварським способом проти уступаючих війск. Вони уживають іменно гончих псів при переслїдуваню наших війск. Кожда козацька сотня має при собі стадо гончих псів. Одного угорського надпоручника напали пси і так сильно його покусали, що він нинї бореть ся зі смертию.

* * *

З Черновець доносять, що російська полїція зладила спис позісталих у містї державних, краєвих і міських урядників і приказала їм приготовити ся до дороги на Сибір. По перших днях спокою повертають знова страшні російські днї з ріжнородними розпорядками російської полїції. Перелякані мешканцї не виходять з домів. Улицї через цїлий день пусті і порожні.

Російські війска стоять нинї якраз на тійсамій лїнії, на якій були в січни 1915 р. Дотеперішні їх зусиля, щоби заняти Дорну Ватру (в полудневосхідній Буковинї), були безуспішні. Після всякої правдоподібности Москалї осягнуть хиба сей успіх, що уступаючи, наповнять знова свої кишенї загарбаним майном. **Козаки рабують кожду хату, ломлять і нищать без намислу всю хатну обстанову, а також у великій части нищать збіже так, що нїхто не є всилї розібрати, яка є властиво цїль сих варварів.** Цїкаве поясненє подав один офіцир козаків лїсничому, котрому удало ся передістатись до Дорни Ватри. Отсей лїсничий запитав офіцира, з якої причини козаки в місцевости Б. спалили тільки дров, лїса і хат, і яка є властива цїль такого поступованя. На сей запит офіцир дав таку відповідь: „Чим більше знищимо майна, тим більшу втрату понесуть Австрійцї, а заразом буде й більше відшкодованє, яке наш цар буде мусїв відтак заплатити. Може в сей спосіб деяким великим панам в Петроґрадї відійде охота в будучности наново розпочинати війну".

Анґлїя має нові клопоти з німецькими цепелїнами. Супроти цепелїнів, які перевели останний раз напад на Лондон, Анґлїйцї є безрадні. Нові цепелїни летять так високо, що анї анґлїйські гармати анї лїтаки не є всилї їх знищити. Цїла Анґлїя тепер у великім страху, бо сподїваєть ся, що після останного нападу будуть слїдувати нові.

Вже від кількох місяців ведуть ся без перестанку переговори між робітниками і зелїзничими компанїями. Президент Вілсон зголосив ся на посередника. Він правдоподібно задоволить всї круги... Робітники одержать підвишку платнї, компанії підвишку перевозової тарифи, а загал підвишку цїни.

УКРАЇНЦЇ! ВАШИМ ОБОВЯЗКОМ Є ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ І ПОШИРЯТИ МІЖ ЗНАКОМИМИ СВОЮ РІДНУ ҐАЗЕТУ НА ЧУЖИНЇ — „СВОБОДУ".

ВІСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Відбудова Галичини.

В 176 ч. львівського „Дїла" (з дня 19. липня б. р.) читаємо:

Вже зорґанїзовано і отворено **краєву централю для відбудови Галичини,** котра працює побіч **прибічної Ради,** що надає загальний напрям працям над відбудовою краю. Ся прибічна Рада складаєть ся з 37 членів, з того: 24 Поляків, 12 Українців і 1 Німця. З Українців входять до неї: член Видїлу краєвого Іван Кивелюк; директор Народної Торговлї у Львові Василь Нагірний; бувший соймовий посол і адвокат з Товмача др. Іван Макух; директор Земельного Банку гіпотечного у Львові др. Лесь Кульчицький; посол до державної Ради і парох Купнович (пов. Рудки) о. Стефан Онишкевич; бувший соймовий посол, селянин з Угринова (пов. Станиславів) Лазар Винничук; крилошанин львівської митрополичої капітули о. Тит Войнаровський; бувший соймовий посол і адвокат з Перемишля др. Теофіль Кормош; шлюсарський майстер у Львові Михайло Стефанівський; професор ґімназії і директор краєвого Союза торговельно-господарських спілок у Львові Денис Коренець; інжинїр з Борислава Филип Левицький і секретар „Сїльського Господаря" Василь Струк.

Для переведеня відбудови української Галичини і Буковини засновано осередну інституцію під назвою **„Східно-австрійська Будівельна Спілка".**

Перші, т. зн. конститууючі, загальні збори „Східно-австрійської Будівельної Спілки" відбули ся у Львові. Цїлию Спілки є передівсїм відбудова і дальше уладженє знищених або ушкоджених війною приватних і публичних будинків у Галичинї і Буковинї.

Новозаснована Спілка має — супроти великих розмірів знищеня, спричиненого російським наїздом, дуже важні завданя перед собою. Завданям сим відповість Спілка з помочию технїчних сил і фінансових засобів, які собі запевнила.

Основателями Спілки є всї важнїйші українські фінансові й економічні орґанїзації і Будівельна Спілка „Юнїон" у Віднї.

До Надзірної Ради Спілки входять пп.: др. Кость Левицький, др. Евген Олесницький, др. Теофіль Кормош, Микола Василько, правительственний радник др. Ізидор Бінґ і архитект Василь Нагірний.

Президія складаєть ся з пп.: д-ра Костя Левицького, яко голови, і Миколи Василька й д-ра Ізидора Бінґа, яко заступників голови.

В склад дирекції входять пп.: архитект Арнольд Лєфлєр, начальний будівничий Спілки „Юнїон", др. Лесь Кульчицький, директор Земельного Банку Гіпотечного, і др. Макс Ґроттер, директор „Карпатії". Додані їм до помочи фахові технїчні сили.

Осїдок Спілки є у Львові. В міру потреб відчиняти-ме Спілка філїї також в инших містах Галичини й Буковини.

Нова Спілка буде старати ся з високого горожанського становища йти на зустріч важним господарським, суспільним, технїчним і гіґієнїчним задачам, з якими вяжеть ся відбудова зруйнованих областий. Суспільність може з повним довірєм ждати як найкрасших успіхів дїяльности Спілки. Вона повинна стати ся справдї осередною інституцією відбудови українських частий Галичини й Буковини, до чого кваліфікують її фахові сили, які стоять їй до розпорядимости, і фінансові засоби, які вона собі запевнила. Всї місцеві почини до відбудови, які з природи річи мусять зродити ся в ріжних повітах країни, повинні увійти в звязь зі Спілкою. Бо тільки відповідно удотована грішми й людьми інституція може повести важне дїло відбудови до бажаної цїли.

Приїзд інвалїдів-Українців з Росії.

Дня 5. липня приїхали з російської неволї до ц. і к. резервового шпиталю в Ляйтмеріц отсї жовнїри-Українцї: Володимир Рудовів, Олекса Пас, Стефан Стефанюк (1 комп. польського леґіону), П. Цуцилюк, Атаназ Граничка, Іван Клек, Василь Вархета, Андрій Хомин, Олекса Гараш, Василь Пилипів, Юрій Москалюк, Михайло Губич, Теодор Волощин, Василь Гринишин, Михайло Лазко, Тимко Киш, Микола Рудий, Андрій Цяцка, Осип Шилябський, Юрій Слухиняк, Конрад Базїв, Ілько Гребеняк, Іван Кукуляк, Антін Матушко, цивільний, Іван Гольорка (?), Микола Михайлюк, Микола Шаверський, Іван Гас, Василь Фоличко, Іван Яськів, Василь Гуцуляк, Михайло Пибран. — „Дїло".

Обмеженє консумції мяса і товщів.

Силою мінїстерського розпорядку, який обовязувати-ме від 25. липня с. р. розширюєть ся заказ консумції мяса в так званих безмясних днях, се є у вівторок і пятницю, на всї споживні части вола, теляти, безроги, кози, барана, коня, крілика, дробу і дичини, дальше на мясні консерви і масарські вироби з виїмком деяких родів ковбаси. Їду мяса в приватних господарствах в безмясних днях заказуєть ся під карою. Дальші приписи розпорядку відносять ся до уживаня мяса і товщів в ресторанах і шинкарських підприємствах. — „Дїло".

Пошесні недуги в Галичинї.

Від 2. до 8. липня б. р. стверджено в Галичинї 31 случаїв занедужаня на віспу в 11 повітах (14 громадах) у місцевого населеня. В инших адміністраційних областях в тім часї було 32 случаї віспи. В тімсамім часї занотовано в Галичинї 180 случаїв плямистого тифу у 18 повітах (46 громадах) у місцевого населеня, а в инших адміністраційних областях 14 случаїв. — „Дїло".

Статистичні дати про „Сокола-Батька".

Для воєнної вистави у Відни зладила управа т-ва „Сокіл" такий статистичний перегляд: По день 23. липня 1914 р. основано разом 992 філїй т. є. 957 пожарних, руханково-пожарних і руханково стрілецьких, 34 руханкових крім „Сокола-Батька". Рік основаня орґанїзації 1894. Колиб числити тільки істнуючі при кінци липня 1914 р. товариства, то стан орґанїзації буде представляти ся як слїдує: „Сокіл-Батько" 1. „Сокіл-Батько", руханково-стрілецьке товариство, 34 руханкових „Соколів", 324 пожарних „Соколів", 368 „Соколів" (1 руханково-стрілецький), 608 пожарних, руханково-пожарних і руханково-стрілецьких, 607 „Січий" (в тім же 30 руханково-стрілецьких). Разом 967 товариств істнуючих (з того 32 руханково-стрілецьких). Сї товариства-філїї подїлені на 55 округів, а сї ще на 14 областий. Після того подїлу число філїй „С—Б" представляєть ся так: 55 окружних товариств (1 „С—Б", 48 „Соколів", 6 „Січий"), 310 філїй під назвою „Сокіл". 602 філїй під назвою „Січ". Разом: 967 товариств з днем 23. липня 1914 р. істнуючих. Звіт сей опираєть ся на звітї „Сок.-Б." з 1913 р., поміщенім в ч. 91 „Вістий з Запорожа" з днем 14. марта 1914, а доповнений датами записаними в книгах ч. I—V (філїй) орґанїзаційної секції „Сокола-Батька". В р. 1913. 9 філїй змінило назву „Сокіл" на „Січ", а 1914 р. до липня зробило се 10 инших філїй. Знаменне се, що в роцї 1915 основано вже 30 філїй на статутах руханково-стрілецьких товариств, а одна руханкова філїя в тім напрямі змінила давний свій статут. Даних про число членів точних нема, числити належить: около 59.000 (бо не всї товариства подали числа своїх членів). — „Дїло".

ФРАНЦУСЬКА ВОРОЖКА ЗАПОВІДАЄ КОНЕЦЬ ВІЙНИ В БІЖУЧІМ РОЦЇ.

Париський кореспондент одної шведської часописи подає свою розмову з відомою француською ворожкою, панею А. де Теб. Вона говорила йому таке:

„Німеччина отворила очи сьвіта і дала нам велику лекцію мілїтарної спосібности і готовости. Ми будемо мати завсїди війну. Гарна є очевидно річ мріяти про мир, проповідувати мир і бажати мира, але так довго, поки на земли останеть ся двох людий, істнувати-муть боротьби. Таксамо є воно і з націями. Війна нїколи не устане між націями, бо вона належить до природного порядку річий, а теперішна війна навчить навіть найменьші народи, що вони мусять бути завсїди приготовані до війни. Вовк пожре ягня, коли мати-ме до сього нагоду.

„Я предсказала, що війна скінчить ся сього року, а тепер бажаю сказати, що мир буде оголошений перед новим роком, хоч всї обставини і арґументи говорять щось зовсїм противного. А сей мир прийде нагло і несподївано. Рик гармат затихне в протягу одної ночи, а жовнїрів із обох фронтів покличуть домів до спокійних занять. Се є вирок долї".

Гр. Семенко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

8. Ілько Какабадзе.

Грузина*) Ілька Какабадзе заслали в Наримський край із Батума, яко підозрілюго в тім, що він торгував горівкою тоді, коли продаж горівки в Росії була заборонена.

Підозріня сї мали рацію. Ілько Какабадзе дійсно торгував горівкою, але він заперечив, що заслали його задурно. Про свою пригоду оповідав менї так:

Як тільки вибухла війна, то в Батумі зараз же заборонили торговлю горівкою і рїжними иншими напитками. Всї шинки і шинві були позамикані, горівки не вільно було давати навіть в першорядних реставраціях і нам, офіціянтам (І. Какабадзе був офіціянтом — кельнером), зовсїм трудно жити стало.

Без горівки в реставраціях торговля уже не та і більшість з них зовсїм закрилась і ціла армія офіціянтів лишила ся без заробітку. Що було робити? Де найти роботу? І надумав я торгувати горівкою, а знав добре, де її можна дістати.

Позаяк така торговля була заборонена, то самому менї було страшно провадити свою торговлю, а через те я надумав приняти до компанії якогонебудь поліційного урядника. Поміркувавши трохи, пійшов я до пристава Чхіквадзе і все на чисто йому розказав.

— Що-ж, діло добре, — сказав менї пристав, — але треба торгувати розумненько, щоб часом не попав ся, а чистий зиск по половинї!

Хоч і тяжкі се були умовини для мене, але що зробити? Нїчого иншого я не умів придумати, дотогож — думалось менї — компаніст пристав, як до чого дійдеть ся, то і захистить. Так і вийшло...

Небавом я таки і почав ся з горівкою. На перший раз діло замяли, але пристав Чхіквадзе почав домагати ся, щоб я неодмінно „переїмнив фірму". Нїчого було робити. Роздобув я паспорт на імя Віктора Андріядзе, написав собі на підставі сього паспорту мешканє в домі Туманбекова і устроїв там добрий склеп горівки.

Пристав Чхіквадзе сей мій плян одобрив і я щось зо два місяцї торгував як слїд, а потім околоточний надзиратель почав шукати його по всьому Батумі. А як його найдеш, коли такого чоловіка може й на свїтї нема, бо, казати правду, паспорт той я сам зробив.

Перший довідав ся про мою лиху годину мій компаніст пристав Чхіквадзе і попередив мене, щоб я не ходив до склепу, бо там пражденна варта в засїдї і мене злапають. Я послухав і не пійшов.

Недїль зо дві пройшло гаразд. Я вже думав, що й так обійдеть ся, коли се якось в ночи, в моїм другім мешканю, котре я мав на свое дійсне імя, злапав мене пристав Чхіквадзе і посадив під арешт. При арешті пристав відібрав у мене ключі і ночав приміряти їх до замку від мого горівчаного склепу. Один ключ підійшов... Значить, я і єсть хазяїн склепу... Ніби мій компаніст пристав того раньше не знав!

Сконфіскував пристав мій склеп і стягнув з мене протокол. На підставї того протоколу командант батумської крїпости посадив мене на три місяцї в тюрму, а далї і на Сибір заслав...

Найбільше менї жаль, що пристав Чхіквадзе в своїм протоколї не згадав себе яко мого компаніста по торговлї горівкою, а через те і несправедливість така: мене на Сибір заслали, а мій компаніст і доси служить приставом!

Дурному Ількови з приводу сього треба було сказати:

— А не бери в компанію таких небезпечних людий, як поліційні урядники!

Становище Ілька Какабадзе тепер дуже погане. Прибув він до Наримського краю 4. серпня 1915 р. і заменикав в селї Кузьмино, що лежить півтора верстви від Нарїму.

В етапній дорозї йому, можна сказати, повезло, бо від Батума до Томска він їхав всього два місяцї. За сї два місяцї тяжкого етапу і спаня в тюрмах на голій бетоновій долївцї він дуже застудив ся і захорував, а суворий клїмат Наримського краю ще більше погіршив його здоровє.

Дня 5. грудня того-ж таки року наримський лїкар Кузьминський осмотрив Какабадзе і найшов у нього сухоти в другій степенї. Дня 7. грудня І. Какабадзе подав просьбу до команданта батумської крїпости, щоб перемінив йому місце заслання і з Наримського краю випустив кудинебудь до полудневих губерній.

До сьої просьби Какабадзе прилюжив і свідоцтво лїкаря Кузьминського, де сказано, що його хороба вимагає сухого та теплого клїмату.

Чи вийшло щонебудь з тої просьби, я не знаю, але по день 9. марта, коли я мусїв виїхати з Нарїму, Какабадзе навіть і відповіди на свою просьбу не одержав, хоч надїсть ся одержати і жиє того надїю.

Заслане в Наримський край за... таємну торговлю горівкою — се щось нове!... Отже бідолашного Ілька ся торговля коштувати-ме житє. Лїкар Кузьминський свідчить, що Ількова хороба сильно змагаєть ся і як що його скоро не переведуть до південних губерній, то може й дуже погано скінчити ся.

*) Грузини то одна з народностий, заселюючих Закавказє, то є рідкий скарб кавказьких гір. Є се найстарїйша кавказька народність і має дуже велику свою літературу, переведену на богато европейських языків, навіть на українській. Чи то в приватних чи в громадських справах. Грузини є найбільше поступовий народ і яко народ надають собою цілий з краєу Кавказу. Колишною столицею Грузії було місто Тифлїс.

9. Люіза Льоке.

Дня 19. цьвітня 1915 р., в містї Казатинї, бердичевського повіту, в Київщинї був арештований і заслань на Сибір Німець, німецький горожанин, Йосиф Кардовий Льоке.

Й. Льоке довший час перебував в Росії, одружив ся навіть з дівчиною, теж Німкою, але російською підданою, Люізою Шварц, котра походила з губернії херсонської.

У Льоке є зять, урядник почти і сам він (Льоке) уважав ся чоловіком більше-меньше лоьяльним. Про се свідчить хоч би і те, що підчас вибуху війни, його, яко німецького горожанина, не арештували і позволили жити у Київщинї, не так дуже далеко від терену війни.

За що його арештували і заслали на Сибір, я вже докладно розказати не можу, бо, правду сказати, самого Льоке я ніколи не бачив, хоч і жив він від мене всього за 30 верств в селї Парабельску. Можна думати, що причина того була не важнїйша як і у сотоk иншиx заслапців.

Позаяк Йосиф Льоке був чоловік старий — мав яких 65 лїт — і хорий ще з дому, то його жінка, Люіза Льоке, поїхала за ним на Сибір добровільно (се не забороняєть ся нїкому опріч Жидів), щоб там подбати погане становище свого чоловіка і допомагати йому, хорому в житю. Прибула Люіза Льоке до Наримського краю на свій власний конт місяць пізнїйше ніж привезли її чоловіка.

Літо 1915 року якось пережили, а на осїнь Йосиф Льоке ще гірше захорував на нирки і 26. листопада умер у шпиталї в Наримі.

Поховала Люіза Льоке свого чоловіка на наримськім кладовищи і, позаяк її тепер уже нїщо не привязувало до Наримського краю, хотїла виїхати додому у Київщину, де у неї лишили ся дїм, хазяйство, дїти і навіть онуки, але пристав Вальтер не пустив її, заявивши їй, що вона є заслана.

— Се вже я лучше знаю, — каже Люіза Льоке — чи я заслана чи нї. Я вам заперечую вас, пане приставе, що я не є заслана. Я добровільно поїхала до Наримського краю, щоби пїклувати ся хорим мужем!

— Може воно і так, — відповів пристав Вальтер, — але ви мусите доказати, що ви не є заслані!

— Бійте ся Бога, пане приставе, не я повинна доказувати, що я не є заслана, а ви докажіть, що мене заслали!

— Та у мене і без того роботи досить і я не маю часу вишукувати вам рїжні докази. Коли ви тут є — значить: заслані, а хочете вибратись, то мусите просити о се головного начальника київського военного округа.

Дїватись було нїкуди і бідна жінка мусїла подавати особисту просьбу до головного начальника київського военного округа, щоб він повідомив томського губернатора, що вона не є заслана.

Се було 3. грудня 1915 р. Відтодї з Києва надійшла по кількох місяцях, але якраз тоді розпочала ся осїнна слота, коли то з Наримського краю не можна вибратись нїяким чином, і старенька Люіза Льоке змогла вибратись з Наримського краю лише з першими пароходами аж в маю бїжучого року.

Случай сей є дуже характерестичний щодо поводженя поліційних урядників на Сибірї не тільки з заславшими, але навіть і з вільними людьми.

„ДА БУДЕТ ЕДИНО СТАДО И ЕДИН ПАСТЫР".

Сю статю написав п. Іван Окунцов, редактор російської часописи в Нью Йорку „Русское Слово" (ч. 1306, з дня 22. серпня 1916).

Такими словами кінчить свою відозву царський архиєрей, Євдоким Мещерський, до угро-русских, себто Русинів.

Царський синод має велику охоту на Русинів, котрі все ще не хотять йому покорити сї. Мають охоту „святійший отиц" митрополити, чиновники і монахи не лише в Европі, але і в Америцї. Синод через своїх агентів старають ся і тут накинути царський намордник на Славян, инакше віруючих і инакше думаючих.

Царський архиєрей, виказавши як слїд помершого вже свого заперечого ворога епископа Ортинського, горлає про се, що „мы де і вы де — одно и то-же", всї Славяни, всї одної крови, всї одних обичаїв, всї жили колись-то разом друг з другом без великих границь, всї маємо одних просьвітителїв Кирила і Методія.

Дїятого Русини повинні зломити свою волю і покорити ся Николаєви Романову, його стручшілому й упавшому синодови і г. Євдокимови Мещерському.

А коли лише та „благодать" настане, відразу „воцарится мир по всей Америкѣ" і „Славяне будут сильны".

Господин Мещерський мало що не кленеть ся, що руський (український) нарід під кормигою царя і синода нїчим сам вибирати собі епископів. Тільки римський папа не позволяє народови вибирати священиків, а хирнїй і позваючий у нїг графинї Ігнатієвої синод нїби дає на се дозвіл.

Г-н Мещерський! Можна манити простих і віруючих людий у свій крам на 97 улицю в Нью Йорку, але пощо послугувати ся фальшом? Ви, „святий отче", і ми прості, смертні, без медалїв, хрестїв, митр і дорогих архиєрейских риз, також знаємо, що сам синод, без царя і його „прокураторского ока", не може назначити ні одного архиєрея. Чи Ви, г-н Мещерський, дістали свій „архангельський" чин від народа, чи від Миколи Романова? Пощо Ви говорите неправду, що будто бы покійний сирійско-арабський архиєрей Рафаїл був вибраний народом? Коли Ви не знаєте, то удайте ся до канцелярії царського синоду і переконаєте ся, що Рафаїл був висланий в Америку „по приказу его императорского величества", то є того маленького, дурноватого офіцира, Миколи Романова, видзванявшого ся на російський трон.

Коли Ви, г-н Мещерський чванитесь, що треба молити ся, що Ви „другі і Боголюбець", що „письмо то написала Ваша горяча любов", то пощо-ж замість народа підсувати панів Романових?

Синод не дуже то любить і Вас, г-н Мещерський, і загнав Вас сюди. Синод не дуже любить і російський нарід. Синод гнете народну віру. Синод розпинає найревнїйших російських оборонців Бога. Синод кнутом і нєкольними муками насаджує і удержує в Росії державнє, спопелїле православ, від котрого нудить кождого ревного і думаючого Славянина.

В Росії нема свободи віри. В Росії жандармським способом і буком в рай женуть.

Віра сходу зітліла і перемінила ся в сами обряди. Грецька церква перемінила ся в царський застінок. В Росії учать молити ся не після серця і євангелія, але після циркуляра і архиєрейського пальця.

В Росії нема парохій. Се знищили ви, панове архиєрей, зі своїми державними консисторіями. Смердить від синода і його церкви, котра ні одного року не проживе без покровительства самодержавя.

Ви, панове архиєрей, змарнували (вимотали) дух російського народу, його волю, його ласкаве серце. Ви насильно тащите його в свої перепахнені ладаном божниці, в котрих нема правдивого Бога, нема розумного слова, нема свободи совісти.

Се ви, панове архиєрей царя, гноїте нарід в темноті, не даєте йому добрих шкіл, морочите йому голову кадилом, обрядами, іконами, чиновничими проповідями, бездїльними монастирями і вічними поборами.

Се ви, панове архиєрей, ведете нарід на нарід, благословите державні нивечиці, тюрми і сваволю. Ви вносите в нарід прокляту смиренність, рабство, неволю і східне неробство.

Русь не воскресне до пирокого житя, коли не зітре з лиця землї православя з його синодом, архиєреями і консисторіями.

Пощо-ж Ви, г-н Мещерський, старасте ся загнати в свою душну конапру православлява і Русинів (Українців)? Чому Ви занехаюсте, що вони дістануть у Вас свое спасенє і свободу? Деж російське спасенє? В переслїдуваних і гоненних. Ноговоріть з російськими мо-локанами, з новозаріальтинами, з духоборами, зі старовірами, котрих синод вигнав з рідної Росії. Вони скажуть Вам гірку правду. Деж є свобода православного чоловіка? Пошукайте її в глухих пропастях і в проклятях.

Ні, не треба такого „єдиного стада и єдиного пастыря". Нехай лучше кождий вірує, як йому до вподоби. Най кождий молить ся любому Богови, тільки не грубому, не синодському богови, утїшаючому російський нарід.

Най Русини остають ся при своїй вірі, най шукають собі другої віри, але не треба заковувати їх в ланцухи царського синода.

Най буде тисяч стад і вір. Най будуть мільони свобідних і вільних серць.

Кождий носить в собі власне житє, любов, свободу і голову.

А Ви, г-н Мещерський, перестаньте ловити в православні сїти Русинів. Ви нїчого не зробите, бо Ви — лише мітроносний чиновник синодської канцелярії.

ЯК ВИГЛЯДАЄ НАПАД ЦЕПЕЛІНІВ.

Написав Едвард П. Бел.

О 2-гій годинї в ночи гук гарматних стрілів побудив нас зі сну. Небавом ціле село було вже на ногах. Гук гармат походив з місцевости, віддаленої від нашого села 10 до 15 миль. Все, що жило, повыходило з хат: мущини, жінки і дїти. Всї були свідками чудового воздушного явища: гостини цепелінів. Небо над нами було вкрите густими хмарами, але дальше на небосклонї небо було чисте, осьвітлене ясними зьвіздами.

В одній хвилї появили ся на небї тут і там ясні пасмуги свїтла. Се стовпи свїтла, кинені рефлекторами на небо. Свїтлянї пасмуги перебігали скоренько по небі, продираючи ся крізь густі хмари. Зразу ми однак нїчого не бачили. Лучі рефлекторів не могли відшайти грізних гостий.

Нараз побачили ми цепелїн, як зближав ся до нас в напрямі від північного заходу. Цепелїн летїв дуже високо. Виглядав як довга темна хмара, линучи скоренько по небесних облаках. Втім ясні лучі рефлектора зловили воздушного великана. В свїтлї заяснїв він ґеначе вкритий золотою поволокою. Зі всїх сторін роздав ся сильний гук гармат. Всї вільно слїдили за цепелїном, ані на хвилю не спускаючи його з ока. Гарматні кулї по більшій части експльодували значно нижше своєї цїли. Лише кілька з них експльодувало близько цепелїна. Нараз одна куля тріснула близенько цепелїна і дымом закрила його перед очима видців. Серед них дали ся чути оклики радости. Але се тривало дуже коротко. Дим уступив і цілий цепелїн знова показав ся в ясним свїтлї. Гарматна куля хибила свою цїль. Нам лише видавало ся, що вона була у своїй цїли. Воздушний великан, здаєть ся, нїчого собі не робив з того, що довкруги нього гримало густїше, щораз ближше трєскали кулї. Він плив дальше неначе човен серед небесних просторів, прямуючи дуже скоро на північ. Минувши наше село, ставав він в наших очах щораз меньший і меньший, аж вкінци пропав зовсїм з наших очий.

Я мав вражінє, що той цепелїн належав до нової кляси „цепелінів-дредноутів".

Він летїв у вишині 17.000 стіп. Довгий був на 780 стіп. Я бачив вже не-

СТАРИННИЙ ВИНАХІД НОВОЧАСНИМ ЧУДОМ.

Було се дуже давно: тисячі лїт тому. В Греції жив славний будівничий Дедаль. Але згодом найшов ся другий чоловік, котрий своїм розумом переви-сшив Дедаля. Дедаль з зависти убив його, а горожанський суд засудив Дедаля на кару смерти. Щоби ратувати своє житє, Дедаль утїк зі своїм сином Ікаром на остров Крету. Тут зголосив ся на двір короля Крети і представив себе яко славного будівничого-архитекта. Король не повірив його словам і велїв йому побудувати для себе величаву палату. Дедаль вибудував і назвав її лябіринтом, котрого слїди ще й до нинї остали ся.

Король здумів ся на вид того будинку і постановив задержати у себе Дедаля раз на все. Тодї Дедаль мав на Криті велику славу й пошану, але видав з сього острова був для нього заборонений. А Дедаль тужив за рідним краєм і навколишках просив короля, щоб позволив йому на видз з Крети. Король і слухати про се не хотїв. З розпуки Дедаль сказав до короля: „Замкнув ти передїдною землю і море, але повітря не замкнеш!" І Дедаль взяв ся робити крила. Улїпивши дві парі, для себе і свого сина Ікара, пустив ся він в дорогу. Ікар взяв ся зависоко і клей, яким були злїдені крила, розтопив ся від сонця, а Ікар упав до моря. Від того часу се море зветь ся Ікарійським, — каже мітольогія. Сам Дедаль повернув щасливо до рідного краю.

Отся коротенька історія говорить нам, що вже в давних часах були проби лїтати у воздухї. Історія ся, хоч вона є — як кажуть — мітичним переказом, то всеж таки в тім може бути і окрушина правди.

М. Захариевич.

ЩО ТАКЕ СТАЛЕВИЙ ТРОСТ.

Сталевий трост є найбільша і найсильнїйша капіталїстична організація у свїтї. Капітал сталевого тросту виносить 1 мілїярд 500 мілїонів долярів, то є три четверті части всїх золотих гроший, які находять ся в Злучених Державах. Річний оборот сталевого тросту виносить 750 мілїонів долярів. Трост виплачує 250 мілїонів долярів річної платні для своїх робітників. Сталевий трост продукує річно 12 мілїонів тон сталя, з котрої можна виробити 240 кораблїв, яких вага буде виносити по 50 тисяч тон. Загранична торговля сталевого тросту виносить більше ніж 2 мілїони тон, за що приходить около 1 мілїон долярів приходу.

Фінансовий свїт, що привик до великих чисел, здумів ся, коли сталева корпорація оголосила свій капітал: 1 мілїярд 500 мілїонів долярів. То не є яканебудь сума. Коли би капітал сталевого тросту перемінити в золото, то воно буде важити 5 мілїонів 200 тисяч фунтів. Щоби се золото перевезти з одного місця на друге, на се треба 58 зелїзничих возів, які тягнуло би дві паровї машини.

Коли би капітал сталевого тросту розділено між населенє Злучених Держав, то кождий мущина, кожда женщина і кожда дитина дістали би по $15.50. Коли би відсотки від вложеного на 5% капіталу сталевого тросту віддавано на потреби незможних родин, тодї 35.000 родин могло би дуже красно і щасливо жити.

Сталевий трост заложило 10 компаній, а се: Америкен Брідж Ко., Америкен Шіп-Стіл Ко., Америкен Стіл Тюп Ко., Америкен Стіл енд Айрон Ко., Америкен Тін Плейт Ко., Карнеґі Стіл Ко., Федерал Стіл Ко., Лейк Суперіор Консолідейтед Айрон Майнс, Нешенел Стіл Ко. і Нешенел Тюб Ко. Тепер до сталевого тросту приступило ще богато инших компаній. До нього належать також найвисші фінансові круги, властителї заставів і всїх великих промислових інституцій у Злучених Державах.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Один доляр за фунт женського тіла.

При розправі Йоська Ботвіна, торговельника „живим товаром" в Ню Йорку, викривають ся щораз страшнійші подробиці, які ясно змальовують американську публику і культуру перед цілим світом.

Між загалом панує велике обурене, бо жертвою галицьких і російських жидків-гандлярів впали самі найкрасші учениці, яких забирано майже впрост по дорозі зі школи до дому. Зараз вивозили дівчата поза Ню Йорк, а згодом повертали з ними назад. Дівчата продавано в скритих норах. В одній італійській галі відбув ся торг на 16-літну дівчину. „Товар" виставлено на продаж наго. Почала ся лицитація — хто дасть більше. Коли два купці не могли погодити ся на ціні, тоді агент запропонував продати „товар" на вагу. Дівчину зважено і „купець" заплатив по 1 долярови за кождий фунтваги.

Подібних образків є ще много-премного, бо з кождим днем щось нового викривають ся.

Статистика злочинів в Ню Йорку.

Місто Ню Йорк може похвалити ся великим числом рікних злочинів. Протягом останних 6 місяців б. р. заноговано в тім місті 26.544 случаїв тяжких злочинів. Злочинів скритовбийства було 94. Вломів і крадежий на більшу скалю було 9.575. Всіх оскаржених осіб (між ними були і невинні) було 38.725. Покарано 48.681 злочинців. Нещасливих случаїв на улицях було 10.018.

Страйк робітниць у фабриках цигарів.

В 18 фабриках цигарів у Дітройт, Мінн., застрайкували робітниці. Причиною страйку є мала платня. В юнійних фабриках женщина може заробити 18 долярів тижнево, а в нєюнійних заледви 12. Страйк тягнеть ся вже шість тижнів. Зорганізовані робітники помагають страйкуючим робітницям. Властителі фабрик, як звичайно, заявляють, що велике число робітниць хоче повернути до роботи, але на перешкоді стоять агітаторки. Се є впрочім неправдою, бо найбільшим агітатором є непорядки у фабриці, де не було навіть часу пообідати.

Страйк у фабриках шкіри.

12.000 робітників у фабриках шкіряних виробів і 4.000 робітників, що працюють при виробі доцевих плащів в Ню Йорку, ухвалили вийти на страйк. Коли компанії не сповнять їх жадань, то страйк перекинеть ся і до Мамаронек, Монт Вернон, Ню Рошел, Стейтен Айленд і до стейту Ню Джерзи.

Ситуація переговорів залізничих робітників з компаніями.

Переговори між залізничими робітниками і компаніями натрафили на твердий оріх. Анї сам президент Вілсон не вспів нічого вдіяти. Компанії годять ся на 8-годинний день праці і мировий суд має установити належитість за роботу. Тимчасом робітники жадають підвищки сейчас і під жадним услівем не годять ся на мировий суд. Переговори вже були перервали ся і делегати юній оголосили були страйк, але тепер вибрана з 24 осіб комісія продовжує переговори дальше.

В шпиталях уживають найтаньшого молока.

До нюйоркських міських властий внесено скаргу на шпитальні інституції, закидуючи їм злочин уживання найгіршого молока. Свідчить про се Ірвін Дженінґс, котрий перед судією сказав: „Люди, що купують молоко до шпиталів, не звертають уваги на його санітарну вартість, лише на ціну". Дженінґс каже, що протягом минувшого року шпиталі платили 1½ цнт. за кварту молока, а се молоко належало вже до найтаншого і найгіршого.

Жертви громів.

Підчас суботнїшної бурі громові удари наробили $100.000 шкоди в повіті Орендж, Н. Й. Також над повітом Ренселер, нюйоркського стейту, шаліла буря, ціле майже поподупне. Грім ударив в фабрику пороху в Скатікок. Недалеко Трой грім вдарив в кілька домів. В місті Трой з причини великого виливу води по улицях трамваєвий рух був устав.

Москіти мало-що не заїли людий.

Дві молоді учительки з Бруклина, Н. Й., виїхали до Калдвіл, Н. Дж., на прогульку. Там, всівши з одним знакомим до човна, поплили здовж ріки Пасейк. В одній місци висїли на берег, де на них кинули ся москіти. Вони почали кликати о поміч. Їх крик почули два рибаки, які недалеко ловили рибу. Вони всїли на човен і, прибливши до берега, почали ратувати нападених. З великою трудностію вдало ся вирятувати їх від смерти, але всї троє лежать тепер у шпиталі.

Убивайте мухи.

Дж. Вард з Гунтінґтон, В. Ва., оголосив себе героєм в боротьбі з мухами. Від першого дня липня до 25. серпня він убив 200.000 мух. Він побудував собі маленьку скринку, положив її на вільнім місци, наляв до неї якогось плину, до котрого прилітають мухи і там гинуть. Скринку ту він чистить що два тижні.

Органіст помер в церкві при органах.

Минувшої ночи в церкві св. Стефана в Тотенвіл, Стейтен Айленд, Н. Й., помер в церкві орґаніст. Він направив орґани і, таки сидячи на кріслї, попрацював ся з житем.

Мілїонер зійшов на жебрака.

Патрик Калґун, який перед роками був президентом трамваєвої компанії в Сан Франціско, збанкротував. В суді в Клівленд, О., виявило ся, що з цілого його маєтку, 14 мілїонів долярів, остало ся йому 4 доляри і 55 центів. Є він з засади ворогом робітництва і дуже ненавидить всякі демонстрації, які устроюють робітники. Найгіршою хоробою на його нерви є страйки. Коли між робітниками його компанії вибух страйк, Калґун висунув велику суму гроший, щоби лише страйк здавити. Був вороґом робітничих юній, тому і його банкротство було пожаданим.

НОВИНКИ.

Німці старають ся спаралїжувати промисл Злучених Держав.

Німці зорґанїзували корпорацію зі 100-мілїоновим капіталом, котра має на цїли знищити промисл Злучених Держав. Згаданий капітал призначений на удїлюване нагород тим, котрі винайдуть спосіб продукованя таких матеріялів, які Німеччина дотепер спроваджувала зі Злучених Держав. Головним ударом для американського промислу має бути заборона вивозу фарб. Вироблювані в Німеччині фарби оказали ся найлїпшими в цїлім свїті. З причини війни сукняний промисл Злучених Держав дуже потерпів, бо американські фабрики не мають відповідної скількости потрібних фарб. Німці думають, що коли раз на все заборонять вивіз фарб, тоді знищить ся сукняний промисл у Злучених Державах.

2 мілїярди марок для потерпівших родин.

Німецькі міські власти видали 2 мілїярди запомоги для потерпівших родин, вдів і сиріт. Рівночасно з державної каси масть ся виплатити ще 500 мілїонів марок.

Товариство польської державности.

„Нородовы Дзєнїк" доносить з Варшави: Воєнні власти затвердили статут політичної орґанїзації „Клюб польської державности", виробленій пп. Владиславом Студнїцким і Жигмонтом Маковєцким. Має се бути орґанїзація тих Поляків в областях занятих Німцями, які бажають істнованя независимої польської держави.

Після виборів до міської ради у Варшаві.

Вибори до варшавської міської ради вже покінчені. Польська преса вдоволена їх вислїдом. На 90 радних вибрано 19 Жидів, всї-прочі радні Поляки. Предсїдателем міської ради буде мабуть ректор університету др. Брудзінський; він буде тільки проводити на засїданях ради. Дійсним управителем міста буде по постановам міського статута президент міста, яким зістанеть ся на будуче кн. З. Любомирський.

Польський дневник в занятій Польщі про міську раду Варшави.

Витаючи нову міську раду пише дневник „Годзіна Польскі", який виходить в Лодзі: „В найближших днях розпічне свою дїяльність новий заряд міста Варшави. Се важна хвиля, якої дожидала ся від давна Варшава. Заряд міста був у руках урядників, що мали на оцї свої власні интереси. У населення Варшави, у населення цілого краю убито прямо почуте обовязку публичної служби, загальмовано розвиток збірної праці, а тимсамим цїлу публичну господарку віддано на паству людий звичайно несовісних, що уважають публичне добро за річ призначену до розкрадання тими, які ним буцїмто піклують ся. Чи треба доказу, що така господарка вилявала відсмно на приватне житє? Відти наше убожество, наша нужда, матеріяльна і моральна. Тому-то з хвилею заведеня самоуправи входимо немов на нову дорогу житя. На тлї незвичайних подій, в незвичайній дорозї, одержуємо право на цїлім свїтї звичайне. Сї слова передруковані в 360. числї краківської „Нової Реформи" з 20. липня с. р.

Король для Польщі.

Послїдні телеґрами з Берна (Швайцарія) доносять, що австро-угорське і німецьке правительство згодило ся посадити на польський престол чоловіка з польського роду. Історики заявили, що найвідповіднїйшим на короля Польщі буде князь Стефан Тарнавский, якого родина мешкає в Кельцях, коло Варшави. Польський „король" числить тепер 10 літ житя.

Польські учителї — і німецький інспектор.

В Прушкові, польськім селї, що положене в области занятій, німецькими властями, має недавно шкільний інспектор для сільського учительства виклад про виховане дітий. По викладї почав завдавати зібраним питаня. На те питанї відповідали мовчанкою. Інспектор, здивований таким поведенем своїх підчинених, став їх просити, щоби щиро висказали ся, що мають йому закинути. На те встав один з учителїв п. Б. і промовив: „Тут на тімсамім місци сидїв рік тому російський шкільний інспектор. Він також просив про довіре, а був зажертим русифікатором. Ви, панове, можете тільки тоді добути наше довіре, коли запоручите нам польськість нашого шкільництва. Нас хотїли зрусифікувати. Нагайкою і казаматами карали наш опір, та ми не піддали ся русифікації. Ми не дали ся". Тут слїдують слова очевркнені німецькою цензурою. Зібрані горячо виявляли свою солїдарність з бесїдником. Інспектор п. Резнічек був зворушений і приобіцяв поїхати до Варшави і внеднати у властий дозвіл на відкрите філії учительського товариства в Прушкові.

Віднайшли старі дорогоцїнности зперед 7 столїть.

З Інсбрука (Тироль, Австрія) доносять, що австрійські жовнїри віднайшли богатий скарб, який був укритий у монастирі в Дечані, недалеко Цетиня, столиці Чорногори. Скрили його там монахи перед приходом наїзників.

Віднайдений скарб походить з сімох минувших столїть. С там золоті річи, яких тепер в цїлім свїтї не можна бачити. Знайдено старі гроші, золоті вази і гарно вишивані старі ризи. Вартість тих річий виносить кругло 15 мілїонів долярів.

Кажуть, що якийсь селянин зрадив австрійським жовнїрам місце, де був захований сей скарб.

Справи висиланців в Росії.

По донесенам „Кївскої Мысли" піднесено в правительственних кругах Росії проект поручити справи висиланців одній особі, яка буде мати права віцеміністра, а їй мають бути додані до помочи окремі урядники в поодиноких округах. Таким віцеміністром має бути іменований Енґельгардт, посол до думи із смоленської ґуберній. Міністерство внутрішних справ працює над проектом про поворот висиланців в родимі сторони, в міру як їх буде відбирати ся з рук неприятеля. Перший вертає ґубернатор висвобожденої ґуберній і підчинені йому власти, опісля ґубернатори тих внутрішних ґуберній, в яких є висиланці, дають їм дозвіл вертати.

Сьмілива виправа.

Дневник „Нордлайтше Алґ. Цайтунґ" оголошує звіт про сьмілівий подвиг, що приладує Вікінґів. Капітан-поручник Меллер в хвилї вибуху свїтової війни проводив кораблем „Чінґтав", який стояв в пристани Картон. Меллер вихав до Яви, де його інтернувало голяндське правительство. При помочи оселеных там Німців повело ся йому направити старий корабель, який одержав назву „Ведґіген". З 5 німецькими резервістами Меллер пустив ся тим кораблем в дорогу до рідного краю. Мимо найбільших трудностий він дістав ся на повне море 11. грудня 1915 і поплив в сторону Арабії. Після 82-дневної плавби моряки дня 3. марта 1916 прибачили до берега Арабії на південь від Аден, де їх стрінули зичливо Турки. Дальшу подорож відбував Меллер суднею і морем до Джідди, пристани коло Мекки, де був 16. мая. Підчас дальшої дороги Меллера і його товаришів убили Араби.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ІМЕНИ ІВАНА ФРАНКА!

БЕНТЛЕЙВІЛ, ПА.
БРАТСТВО СВ. АРХ. МИХАЇЛА, ВІД. 109 У. Н. С. В БЕНТЛЕЙВІЛ, ПА.
— устроює —
БАЛЬ
ДНЯ 4-го СЕПТЕМБРА (Лейбор Дей)
на який запрошують всіх замешканих в тій околиці Українців, Поляків і Словаків. 104
ПОЧАТОК О ГОД. 10-ТІЙ ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ.
КОМІТЕТ.

БІНҐГЕМТОН, Н. Й.
ТОВ. „ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ", ВІД. 21 У. Н. СОЮЗА
— устроює —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
— який відбуде ся —
В СУБОТУ, ДНЯ 2. ВЕРЕСНЯ 1916 р.
в гали Митруса, 29 Ґрандел стр.
в Бінґгемтон.
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 5-ІЙ ВЕЧЕР.
МУЗИКА ПЕРВОРЯДНА. НАПИТКИ І ЗАКУСКИ СМАЧНІ. ВСТУП ДЛЯ МУЩИН 25 ЦНТ., ДЛЯ ЖЕНЩИН 25 ЦНТ.
На сей баль запрошуть ся всїх Українців і Українок з Бінґгемптон і околиці. За добру забаву ручить КОМІТЕТ. 104

ГЕСТІНҐС, Н. Й.
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
— устроює —
Тов. імени Тараса Шевченка в Гестінґс, Н. Й.
в суботу, дня 2-го вересня 1916 р.
В ASSEMBLY HALL,
Railroad Ave., Hastings on Hudson, N. Y.
ПОЧАТОК О ГОД. 4-ІЙ ПОПОЛУДНИ.
ВСТУП 25 ЦНТ. 103-05

Висилка гроший
ДО ГАЛИЧИНИ І ДО ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ КАСИ
ПІД ЗІЛКОВИТОЮ ГАРАНТІЄЮ. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ І ДРУКИ НА АДРЕСУ:
S. MILANOWICZ & WEIL CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

Ант. П. Чехов.

Щасливий.

Зі стації „Балогое", Николаївської залізної дороги, рухає ся пасажирський поїзд. В одним з вагонів другої класи для курців ґрімає пятох пасажирів, оповитих вагоновими сумерками. Вони лише що закусили, а тепер оперші о хребет канапи, старають ся заснути. Тишина.

Відмикають ся двері і у вагон входить висока, палкообразна фіґура в рудім каменюсї і в жодним пальто, яка сильно нагадує оперетковых і жильєвінівських кореспондентів.

Фіґура стає серед вагона, сопе і довго витріщує очи на канапи.

— Ні, і се не той! — бормоче вона. Чорт взяв, що таке! Се прямо обурюче. Ні, не той!

Один з пасажирів дивляє ся в фіґуру і видає радісний окрик:

— Іван Алексієвич! Яким случаєм? Се ви?

— Палкообразний Іван Алексієвич якась ся, тупо вдивляє ся в пасажира, а коли його пізнав, весело плеще долонями.

— Та! Петре Петровичу! — говорить він. — Кілько зим, кілько літ! А я й не знав, що ви в тім поїзді їдете.

— Чи живі, чи здорові?

— От так собі, тільки ось, батеньку, свій вагон стратив і тепер ніяк його не найду. Ідіот я, мене, так тілько, Никому мене бити!

Палкообразний Іван Алексієвич хитає ся і регочесь.

— Прецїнь бувають такі пригоди! — продовжує він. — Вийшов я після другого дзвінка, щоби випити коняку. Розумієть ся, що випив. Ну, думаю, коли друге станція ще далеко, чи не випити би ще одної чарки? Поки я думав і пив, пора третий дзвінок... я як боженьвий, біжу і вскакую в перший, стрічний вагон. Чи не ідіот я мене? Чи не ґідний я, щоби пожалувати мене? А ви, як видно, у веселім настрою, — говорить Петро Петрович. — Присідайте ся! Честь і місце!

— Ні, ні, пійду я шукати свого вагону. Прощайте!

— В потемках, не дай Боже, ще упадете з платформи. Сідайте, а як підїдемо до стації, ви найдете свій вагон. Сідайте!

— Іван Алексієвич зітхає і нерішучо сідає проти Петра Петровича. Він, очевидно, подражнений і сидить, як на голках.

— Куди їдете? — питає Петро Петрович.

— Я? В світ. Таке у мене в голові „столпотворенїе", що я і сам не розберу, куди їду. Сьрияк доля, отже їду. Ха-ха! Голубчику, чи бачили ви колинебудь щасливих дурнїв? Ні? Так ось дивіть ся. Перед вами щасливійший зіномія смертних. Так! Чи нічого не видно по моїм лицї?

— То є, видно, що ви дрібочку... перебрали мірку.

...Може бути, у мене тепер страшне глупий виглядь. Яка шкода, що нема зеркала, я подивив би ся на свою фізіономію. Відчуваю, батеньку, що стало ідіотом. Слово чести! Ха-ха! Я, можете уявити собі, відбуваю шлюбну подорож! Чи не щасливий я?

— Ви? Чи ви оженили ся?

— Нині, мій друже! Повінчав ся і просто на поїзд.

Починають ся бажаня і звичайні питаня.

— Дивіть! — сьміє ся Петро Петрович. Через те ви так елеґантно одїті.

Так... Для лєвної ілюзії навіть перфумою скропив ся. Що уші зализ в суту. Ні клоненів, ні галюс, а лише одно почуване чогось такого, чорт знав, як би його назвати... розкоші, чи чого там? З роду я ще так знаменито себе не почував!

Іван Алексієвич закриває очи і крутить головою.

— Я дуже щасливий! — говорить він. — Так як самі оцуїть. Пійду я зараз у свій вагон. Там, на канапі, біля вікна, сидить єство, віддане мені цілим своїм, так сказати би, єством. Така блєндиночка з носиком... з пальчиками... Душечко ти моя! Фізьокєрпо моєї душі!... А ніжка! Господи! А ніжка у неї, не така, як ваші лаби, а щось такого мініятурного, чарівного... елеґарічного! Варь би і зїв би таку ніжку. Е, та ви нічого не розумієте! Прецїнь ви матеріялісті, у вас сейчас аналїза і тим подібне. Сухі холостяки і більше нічого. Коли ожените ся, то згадаєте. Де то ми тепер, скажете, Іване Алексієвич. Так, я пійду зараз у свій вагон. Там вже мене з нетерпеливостю ждуть... відчувають мою появу. На стрічу мені усьміх... Я присїдаю ся і так двома пальчиками за підбородок...

Іван Алексієвич крутить головою і регоче ся щасливим сьміхом.

Оперши кладень свою дурневшу голову на плече і обхопивши рукою талїю. Кругом, знаєте ви, тишина... поетичний сумерк. Цілий світ обнята би в такій хвилї. Петре Петровичу, дозвольте мені, що вас обіймУ!

— Прошу дуже.

Приятелї серед загального сьміху пасажирів обіймають ся, а щасливий новоженець продовжає:

— А для більшого ідіотизму, чи як в романах говорить, для більшої ілюзії пійдеш у буфет і випєш одну за другою дві, три чарочки. Тоді вже в голові і ґрудях щось такого дїе ся, що і в казках не вичитаєш. Чоловік є маленький, незначний, а здає ся мені, що і ґраніць у мене нема... Весь світ собою, обіймаю...

Пасажири, дивлячи ся на пяненького, щасливого новоженця, заражують ся його радостию і вже не відчувають дрімоти. Замість одного случая, біля Івана Алексієвича являє ся скоро вже пятох. Він верзить ся як на голках, кидає ся, махає руками і пасть без перестанку. Він регоче ся і всї ґеґочуть ся.

— Головня рїч, панове, щоби меньше думати! До чорта всї ті вимислїв... Хоче ся випити, ну то пий, а нема що фільософувати, ни воно шкідне, ни пожиточе... Всї ті фільософії і психольоґії до чорта!

Через ваґон переходить кондуктор.

— Милий чоловіче, — звертає ся до него новоженець, — як будете переходити через ваґон ч. 209, то найдіть там дамУ в сірім капелюсї, з білою птицею і скажіть їй, що я тут!

— Слухаю. Лише в тім поїздї нема 209. Є 219.

— Ну, 219. Все одно! Так і скажіть тій дамі: муж цілий і неушкоджений!

Іван Алексієвич хапає нараз себе за голову і сьміє ся:

— Муж... Дама... Чи се давно? Муж... Ха-ха... Пороти тебе треба, а ти муж! Ах, ідіотина! Але вона! Вчера ще була дівчиною... хрущиком... Прямо но хоче си вірити.

— В наших часах навіть дивно, коли бачимо щасливого чоловіка, — говорить один з пасажирів. — Скорше побачини білого слона.

— Так, а хто винен? — говорить Іван Алексієвич, протягаючи свої довгі ноґа з дуже остриміколінками. — Коли ни не бувате щасливі, то самі винні! Так, а ви як думали? Чоловік є сам творцем свого власного щастя. Забажайте, і ви будете щасливі, однак ви не хочете. Ви прямо відкинюєте ся від щастя!

— Ось дивіть ся! Яким способом?

— Дуже просто! Природа постановила, щоби чоловік в певнім періоді свого житя любив. Настав сей період, то і любі-ся на всі заставки, а однак ви не слухаєте природи, все чогось там ждете. Дальше... В законі сказано, що нормальне індивідуум повинне оженити ся. Без женитьби нема щастя. Наспів відповідний час, то і оженись, нема що зволікати... А однак ви не женитеся, все чогось ждете! Описав в письмі сказано, що вино веселить человіка... Коли тобі добре і хоче ся, щоби ще лїпше було, то не спинай ся, ідь в буфет і випий. Головна рїч — не мудрувати, а жити після шаблону. Шаблон велика рїч!

— Ви говорите, що человік творцем свого щастя. Яким до лихих пір творцем, коли вистане біль зуба, або зла тещa, щоби щастя його потїшало верхом стрімголов. Всьо залежить від случаю. Нехай би в тій хвилї лучила ся з нами зелізнична катастрофа, ви нашу-пісню заспівали би...

— Нісенітниця! — протестує новоженець. — Катастрофи бувають лише раз в рік. Ніяких случаїв я не бою ся, тому що нема причини, щоби такі случаї лучали ся. Рідкі случаї! До лиха їх нам! І говорити навіть про них не хочу! Ну, ми, як злас ся, лодинемо до перестанку.

— Ви тепер куди їдете? — питає Петро Петрович. — В Москву, чи кудинебудь на полудне?

— Вибачте! Якже то я, їдучи на північ, маю їхати кудинебудь на полудне?

— А прецїнь Москва не на північи.

— Знаю, але ми тепер їдемо в Петербурґ! — говорить Іван Алексієвич.

— В Москву ми їдемо, вибачайте!

— То є, як же в Москву? — дивує ся новоженець.

— Дивно... Ви куди їдіет взяли?

— В Петербурґ.

— В такім случаю ґратулюю. Ви не на той поїзд попали.

Минає пів минути мовчання. Новоженець встає і тушим зором обводить товариство.

— Так, так, — поясиює Петро Петрович. — В „Боголоє" ви не на той поїзд всїкочили... Вам, значить ся, поталанило, після коняку попасти в перший, стрічний поїзд.

Іван Алексієвич блїдне, хапає себе за голову і починає бистро ходити по вагові.

— Ах, я ідіот! — нагадує він. — Ах, я пізлець, щоби мене чорти взяли. Ну, що я тепер буду робити? Прецїнь в другім поїзді жінка! Вона там одна, же, томить ся! Ах, гороховий шут з мене!

Новоженець падає на канапу і кривить ся, як би йому хто наступив на мозолі.

— Нещасливий з мене чоловік! — стогне він. — Щож я тепер буду робити? Що?

— Ну, ну,... потішають його пасажири. Дрібниця... Ви телеґрафуйте вашій жені, а самі поспішайте ся сісти по дорозі в курієрський поїзд. В такий спосіб ви її зловите.

— Курієрський поїзд! — плаче новоженець, „говорить сього щастя". А де я візьму гроший на курієрський поїзд? Всі мої ґроші у жінки!

Пошептавши, пасажири, свідоки ся, робить складку і заспокоюють щасливого человіка грішми.

—o—

ЖИВО ВЕЛИКЕ — РОБІТНИКІВ МАЛО.

(Дещо про редакторів і про газети).

Про роботу журналістів (редакторів) говорять, що се робота дуже тяжка, відвічальна, а невдячна. Але рідко хто має поняте про якість сеї роботи.

Можна сказати, що журналіст стоїть на роздорожу, чи на перехрестю, де сходить ся і перетинають ся найрізноріднійші народні справи, ждуть на розвязку найріжнороднійші питання, стають перед журналістом лице в лице найріжнороднійші потреби народні. Що хвилі нові голоси, нові випадки, нові несподіванки, яких не повинен би пропустити, не сказавши про них свого слова.

Журналіст — се сторож, що стоїть на варті народної справи, щоби інформувати громаду про те, що кругом неї діять ся, щоби, так сказати, несподівано не напав на неї ворог, не поневолив і не забрав її прав, її добра.

Бо громада не має часу сама розглядати ся. Вона від рана до вечера занята працею о хліб насущний.

А журналіст — се її око і ухо, що бачить і чує, а тимсамим бере відвічальність за добро усеї громади, усього народу.

Але становище журналіста не таке важке там, де журналістика не є в руках одного, двох людий, але в руках цілого гурта робітників; де загал розуміє і підмагає матеріяльно і морально роботу журналіста.

Редактор — се журналіст.

Лєдви хто зі звичайного загалу розуміє становище редактора. Пересічний чоловік думає, що редактор се такий чоловік, що пишучи газети, добрі гроші заробляє. Иншій уявляє собі становище редактора надто почесним, поважанним, що вже за тусаму почесть оплатить ся бути редактором. А про дійсне значіне становища редактора, про якість і важкість його праці, про його відвічальність при зовсім звичайній людській платні для прожитку (деколи навіть меньший ніж у звичайного чоловіка) ніхто й не подумає.

Розумість ся, що говорячи се, я не маю на гадці редакторів богатих часописей, яких положенє бувае може богато краще; ані також тих редакторів, що наймають ся на роботу при часописях, видаваних для політичних інтересів якоїсь партії, секти, чи держави. В мене на гадці щирий, ідейний чоловік, що працює для красшої будучности свого рідного народа.

В богатих народів журналісти-письменники наживають майна, се правда. Редактори й фейлетоністи мають тисячі, а то й десятки тисяч річної платні. А при такім матеріяльнім стані ніхто не мусить перетяжати себе роботою.

Инакше в нас.

* * *

Візьмім народну часопись, в якій працює один-двох редакторів.

Від часописи вимагаєть ся, щоби вона давала найріжнороднійший матеріял, щоби відповідала всім ріжнородним потребам читачів. Дальше задачею часописи є — слідити за політичними і суспільними рухами, за течіями нових думок, інформувати про них загал і після них давати напрям народній думці і народній роботі.

З того вже ясно, що аби відповісти усім тим вимогам, то сї два редактори мусїлиб бути: лікарями, педагогами, правниками, істориками, природниками, політиками, організаторами, проповідниками і ще богато дечим. Се так загально взявши. Во поза сим їх обовязком є постарались ще всяких новинок, всячини, сьмішного, цікавого; їх обовязком перечитувати і поправляти надіслані статї й дописи; їх конечностию поправляти друкарські похибки (роботи коректу), та робити ще богато инших робіт, які мусять робити лише тому, що видавництво тай вони стоять матеріяльно слабо.

Такий навал ріжнородної праці не позволяє спинятись довше на якійнебудь справі; нема часу її добре розглянути, і на неї як слід відповісти. Все мусить робити ся уривками, поверховно, перескакуючи від одного предмету до другого, від другого до третього. Нема часу довго розбирати справи — треба скоро рішати, бо жде нова робота. І так з дня на день, з тижня на тиждень, з місяця на місяць.

* * *

До того-ж становище редактора таке, що він мусить бути собі і паном і слугою. Він сам мусить з дня на день знаходити нові теми, нові справи, нові питання і обробляти їх на такий лад, як сього ті питання вимагають. В инших роботах с модель, взорець, після якого робота робить ся (пр. будівничий після раз виробленого пляну може будувати тисячі домів; можна робити мільони колїс, саний), а тут нема. Тут все більше припадкове, нове, непередвиджене. Через те увага редактора мусить бути безнастанно сторожка, напружена, щоби не пропустити ніякого важнійшого моменту, важнійшого житєвого відгомону, але все схопити і сказати про него своє слово.

Та коли на одного-двох людий спадає стільки праці, то річ певна, що вони виконають її лише з грубшого. До того-ж така праця приковує над міру, забирає богато часу і вичерпує силу, а через се людина, що її виконує, не має часу читати потрібних книжок, не має часу бувати поміж людьми — відки повинна би черпати якраз найбільше конечного для праці матеріялу.

А кілько всяких важних тем (питань, справ) лишаєсь зовсім непочатими задля недостачі часу; відкладають ся на колись, а там і забувають ся, поки аж знов новий припадок не поставить їх перед очи.

Редактор се все бачить; він розуміє сї ріжнородні потреби й обовязки з одної сторони, а рівночасно з другої сторони видить, що його сила і можність ограничена — але загал сього не розуміє. І тому иноді спішить ся докори зі сторони загалу, або бачить ся здивованє, чому се та те не зроблене, як треба. А редакторови лишаєть ся хіба одно — приймати все те мовчки, сказавши собі: „Не дивуй ся їм, не відають бо, що творять".

Говорячи се все, я мав на гадці передвсім наші убогі народні видавництва. Та не так воно було-би, коли би весь загал був свідомий. Маючи достаточну матеріяльну підмогу від народу, видавництво нанялоб достаточне число робітників і тоді кождому припалаб лише якась часть праці, якась одна важнійша, або дві чи три дрібнійших справ до обробленя. При такім стані все було би наскрізь обдумане, обчислене, повне і всесторонне. Один мав би справи господарські і домашні, другий справи політичні й організаційні, третий справи шкіл, учителїв і справи дїточого виховання, четвертий всякі новинки і т. д. Словом: праця булаб поділена. Річ певна, що тоді обем часописи був би таким, як би потрібно.

Важним булоб тоді й се, що люди, працюючі при часописи, малиб змогу час від часу вийти і вихатти між народ, для якого працюють, познакомити ся з ним близко, побачити його потреби, поговорити з ним, порадитись і порадити його. Вертаючи з такої поїздки між народ, такий редактор віз би з собою не тільки свїжу силу, але й новий запас здорового матеріялу для дальшої праці.

Щоби не бути голословним щодо сього, наведу хоч би такі приміри:

В Києві в 1909 р. зачала була виходити тижнева часопись „Село". Обєм не надто й великий, як видно хочби з передплати — для Галичини 6 кор. рік. В оголошенню сеї часописи читаємо: „Пишуть постійно: М. Грушевський (історія, українське питанє), Ю. Будяк (шкільництво), М. Гехтер (економічне житє, кооперація), М. Залїзняк (з закордонної України), Майорський (сїльське господарство), Ю. Сїрий (природничі науки), Н. Смуток (з столиці), А. Терниченко (сїльське господарство)".

А треба згадати, що вислє вичислені, се учені, фаховці щодо справ, про які пишуть передові громадські дїячі. Не диво, що „Село" було справді незвичайно гарною і цінною газетою.

В оголошенню знов місячника „Дзвін" читаємо:

„Дзвін виходить при участи таких робітників: Г. Алексинський, Х. Алчевська, Д. Антонович, О. Безпалко, В. Винниченко, М. Вороний, В. Дорошенко"... і других цілий ряд, яких тут не наводжу, а разом усїх вичислено 33 осіб. Ясно, що де руки прикладає тільки робітників, там робота вийде гарна, повна і корисна.

А що моглиб сказати наші народні часописи на сїй земли? Яких мають вони робітників і співробітників і кілько?

Нема в нас людий учених, фаховців і спеціялістів, але всеж знайшлось достаточне число людий з середнім образованєм і щирим серцем, що зібрані в одному місци далиб гарну і велику роботу. З часом досьвід і, праця далиб сим людям відповідне знанє для вмілого виконанія потрібної праці. Так що-ж? Люди знайшли би ся, та нема фондів на їх удержанє, а чоловік з голоді працювати не буде. І так сї люди, заробляючи собі денне на кавалок хліба, марнують ся, і робота народна як слід не зроблена.

* * *

Додати треба й се, що де більше інтелїгенції, більше людий образованих і на певних становищах, що не потребують всього часу посьвячувати клопотам о насущний, там сї люди клопочуть ся більше всякими народними справами і, не зачисляючи себе до співробітників часописей, пишуть вартісні статї, себто дають велику моральну поміч редакторам і причиняють ся до піднесеня вартости часописи. В нас же того рода людий пожиток не богато. Для тих навіть, що могли би і хотїли би писати, треба найперше моральної поживи, треба вказівок, порад і заохоти. В нас треба доперва виховувати моральну силу, а через те й задача нашої преси більша, вимоги ширші. В нас до кождої статї, до кождого оповіданя, ба, до кождої важнійшої новинки треба би додавати окремі пояснення, чому так, а не инакше пишеть ся і так сказатиб, долучати моральну науку. А все те збільшує працю при видавництвах щиро народних часописей. Инша річ з часописями ненародними, що видають ся для інтересів якоїсь групи.

* * *

По перечитаню сеї статї певно всякому стане ясніше, які задачі має народна преса і чого потреба до виконання сих задач; він побачить дальше недостачі, з якими мусять бороти ся наші народні видавництва, а пізнавши їх, стане більше вирозумівим, а рівночасно зрозуміє свій обовязок згляном своєї народної преси.

Бо сказавши правду, велика часть нашого загалу дивить ся на видавництва як на Ітона, або Робінсона, уважаючи їх за звичайну промислову фірму, з якою сього загалу нїчого не вяже. Тимчасом народні видавництва се інституції народні і так конечні як школи. Се мозок, очи, уха, язик народу, се його думки, його жите, його душа, тому й не диво, що вороги народів так ненавидять народні часописи — конфіскують їх, переслїдують або й зовсім забороняють видавати. Бо де нема часописей, там ані народ не видить свїта, ані свїт не видить народу, ні голосу його не чує.

В. Ц-ий.

(„Український Голос").

Телефони: 2274 Orchard 2568

КОЛИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ СВОЇМ РОДИНАМ ДО РІДНОГО КРАЮ, ТО ПОСИЛАЙТЕ ТХ ЛИШЕ через

„Американсько-Українське Бюро"

ЗАІНКОРПОРОВАНЕ ПІСЛЯ ПРАЦА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК

З ПРИЧИНИ ВЕЛИКОЇ І ЧАСТОЇ ЗМІНИ ЦІНИ ГРОШИЙ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ В ОКРУГЛИХ СУМАХ В ДОЛЯРАХ, А БЮРО ВИШЛЕ ІХ ЧИСЛЯЧИ ПО НАЙНИЗШІМ КУРСІ.

ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ДІТРОЙТ, МІШ.

ЗАХОДОМ ЧЛЕНІВ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ в Дітройт, Міш., відбудеть ся представленє

В СУБОТУ, ДНЯ 2-го ВЕРЕСНЯ С. Р.

в гали Польських Соколів при улици Джонкшен Ейве, (західна сторона).

ВОРОЖБИТ

народна комедія в 3-ох діях.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ.

По представленю забава з танцями.

ВСТУП: 50, 35 і 25 ЦЕНТІВ.

Всїх Родинців з Дітройт і околиці запрошує

103-04 ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ФЕД. УКРАЇНЦІВ В ДІТРОЙТ, МІШ.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

М. Старицького, в переробці Александрова.

СЯ КНИЖКА НАДАС СЯ ОСОБЛИВО ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДГРАННЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦЕНТ. ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35. — Шлїть замовленя враз з належитостю до:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ" МОЖНА НАБУТИ

НАРОДНІ КАЗКИ

Володимира Гнатюка.

ДОТЕПЕР ВИЙШЛО 6 КНИЖОЧОК.

1) ЯК ІВАН ЗРОБИВ ЧУДЕСНЕ СУДНО і при помочи товаришів дістав царівну за жінку.

2) І. ЯК ЦАРЕВИЧ ЛІТАВ ДО ЦАРІВНИ. II. ЯК ЦАРЕВНУ ЗАПИСАНИЙ ЧОРТОВІ, визволив ся від нього і оженив ся з його донькою.

3) ІСТОРІЯ ПРО ТРИВІЗЬКТЬ ОДНОГО.

4) ЯК ПАЛІЙ ВИЗВОЛИВ ВІД СМОКА СЕСТРУ І БРАТІВ, ТА ПРОВЧИВ КАПУША.

5) ПРИГОДИ НАЙМОЛОДШОГО БРАТА.

6) І. ЯК КОРОЛЕВИЧ БОЮВАВ ІЗ ЧОРТОМ. II. ТРИ БРАТИ І ЦІЛЮЩА МОЛОДИЛЬНА МАСТЬ.

ЦІНА ЗА 6 КНИЖОЧОК ВРАЗ З ПЕРЕСИЛКОЮ ВСЕГО 75 ЦЕНТІВ.

Належитість можна висилати також стемпсами.

— Замовленя пошлїть адресуючи до:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сій рубрицї помішуйте слїдуючі оголошенія: Коли хочете відшукати своїх свояків, кравнїв або товаришів. — Коли шукаєте заняття. — Коли бажаєте, щоб хтось доміс Вам, де ідє добре робота. — Коли потребуєте агентів до поширенія Вашого бизнесу. — Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, гросерні, готелї або на фарму. — Коли шукаєте спільників до бизнесу. — Коли шукаєте дако-учителя і учительки музики. — Коли маєте хату або фарму на продаж. — Коли маєте хату або фарму до винайму. — Коли маєте на продаж якісь річи. — Коли пошукуєте людий на мешканє з харчи. — Коли продаєте сей бизнес або хочете купити чи обмінятись з ким. — Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

За оголошенія помішені в сій рубрицї платить ся по 1½ цента за кождe слово за одноразове помішенє, а за дальші помішенія по 1 цент. За слово за кождочасне помішенє. — Оголошень женитьби не приймаєть.

Володимир Когут, котрий находить ся в воєнним полонї в Росії, пошукує свого шваґра **ВОЛОДИСЛАВА САНДРОВСЬКОГО**, родом з Перемишля, який вибрав з краю перед 10-ти рр. роками. Перебував довший час в Ню Йорку. **В. САНДРОВСЬКОГО** пошукує в цїли полагодженя родинних справ фінансових. — По близші інформациї в сій справі належить голоситись до: Polish Immigration Home, 180 Second Ave., New York, N. Y. 8-4

Пошукую своїх кравнїв **ГНАТКА** і **МИХАЙЛА СЛАВКА** і **МАРІЮ РІЖАК** з Малої Луки, пов. Скалат. Перед двома роками перебували в Гудсон, N. Й. Маю для них вістку з рідного краю, тому прошу їх зголосити ся на поданшу адресу: Tekla Kryliw, 622 Warren St., Hudson, N. Y. 3-4

Пошукую в важній справі **ДМИТРА РИБКУ**, котрий має перебувати в околици Ню Йорку. Хто би о нім знав, або він сам, звозить ся на адресу: J. Antonczuk, 87 Gibbs St., Portland, Oreg. 04

Пошукую своїх братанчиків **ДМИТРА** і **ТЕОДОЗІЯ БІГУНЯК** з Новиці, пов. Горлиці. Перебували в Ансонії, Конн., відтак в Ню Йорку. Хто би знав де вони тепер перебують, звозить мене повідомити на адресу: Tymko Chowanec, 87 Wonauden St., Auburn, N. Y. 04

Каська Кобельник з Острова, пов. Бібрка, яка до недавна перебувала в Ню Йорку, де працювалась в реставранті, зволить зголосити ся по лист від її батька на поданшу адресу: Dmitr Tatarewicz, 167 Willard St., Bridgeport, Conn. 104-06

ЖЕНЩИНА в середнім віці, знанча ся добре на вареню, пошукує занять в домі священника. M. Wieczorek, Gen. Del. Philadelphia, Pa. 04

Ганна Оринич з Новосїлки, п. Балигород, пошукує свого брата **МИХАЙЛА ОРИНИЧ**. Зголошенє слати на адресу: Sam Mamrega, 701 Berg St., Cleveland, O. 3-5

НА ПРОДАЖ гросерия і бучерня в добрім місци за приступну ціну. Бизнес добре виробленый. Зголошуватись на адресу: Geo. Seredynsky, 607 Jackson St., Grand Rapids, Mich. 8-4

НА ПРОДАЖ ФОНОГРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 East 7th St., New York, N. Y. 96-07

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ ДО ФАБРИКИ МОСЯЖУ І МІДИ. $10.60 тижнево, харч і мешканє в готели. Нема страйку, стала робота. Не треба грошей на їду ані инші видатки. — FRANK'S AGENCY, 296 Bowery, New York, N. Y. 104-06

ПОТРІБНО СИЛЬНИХ РОБІТНИКІВ, не перевищаючих 35 літ житя, до науки відлиманя „радіаторів" в одній з висшеславянських фабрик. $2.50 денно відчас науки. По двох тижнях можна заробити $3.00 до $3.50 денно на днорд. Мешканє з харчом можна тут дістати у Славян, Мадярів або Німців. Нема страйкових непорозумінь ані инших замішань. Добра нагода для молодих робітників, котрим робота платить відчас науки. Листи адресувати: UNITED STATES RADIATOR CORPORATION, West Newton, Pa. 101—

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,

займаючи ся вечерами по роботі розпродажею книжок. По близші інформациї пишіть до:

„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street, Jersey City, N. J

КНИГА ТАЇН, яку кождий мущина і женщина перед вінчанєм і по вінчаню повинні перечитати. Ціна 50 центів. Гроші можна пересилати поштовими марками на адресу: 104-06

THE ROYAL COMMERCIAL CO.,
120 Second Avenue, New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРИЯ І БУЧЕРНЯ. Добра нагода для обох сей чоловік, у України, купив сей інтерес. Більше як 100 фамілій Поляків, Москалів, Українців с костумерами, а нема другого славянського штору. Хто купить не пожалує, а видить. Середнє заробіток $1.800 доларів. Голоситись на адресу: MARTIN HALAS, Box 437, New Market, N. H. 03-08

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУС НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН, І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. З. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУДІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШІ І ВСІ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

DR. JOHN SMITH, JR.,
327 E. 17 Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 полов. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493. 86—

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабрики, фарми, ресторана, готелях, залізницях, цегольнях, до-гоґах, стайнях і т. п. Приводіть своїх приятелів. — Schwartz's Agency, 38 Mulberry St., Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УВАЖНО! В сих днях вийшов новий каталог рїжних ШТУК МАГІЧНИХ. Посилаємо також ксїжки КНИГИ ТАЄМНИЧІ, які є великим скарбом для кождого. Залучіть 2-центову марку, а ми вишлемо вам каталог. Пишіть до: 102—

IMPORTING HOUSE,
614 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3-d St., St Louis, Mo.

КТО ЗАРІБКУ ШУКАЄ! Може заробити $25.00 тижнево, розповсюднюючи нашу сьвітову славу виробів. Муситє умїти читати і писати по українськи і по польськи. Знання англійської мови не змагаєть: працю тільки 2 години денно. Голосіть ся по інформації, залучаючи на відповідь 2 ґот. марку: 94-05

D. WROBLEWSKI & CO.,
196 E. 4th Street, Dept. 50. New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР, котрий проводить інтерес від кількох літ, має на складі: годинники, перстені, шлюбні обручки і всякі инші річи, золоті і діяментові річи, котрі можете набути тільки у свого як у других. За готівку і на сплату. В потребі приходіть на адресу:

Ф.В. Матильскевич
400 E. 5th St., New York, N. Y.

ЮЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОГА ч. 2, то чекай нині лише за ним. У нім є найновійші новинки зрозсьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; грамофони, годинники, бритви, машини до висїяня богато инших цїкавих річей. Залучіть кілька марок на пересилку великого каталогу. 66—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
681 W. Erie St., Dept. II. Chicago, Ill.

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ КОЖДОГО!

Куплять собі отсей срібний годинник а належно заощадите всповинну. Годинник сей с чисто срібний, машинерія в нім нїкелева і має 15 камінїв. Він с дуже цїкавий і гарно виконаний і гварантований на 25 літ. Кождому, хто купить, висилаємо безплатно гварантію і золотий ланцюшок ДАРОМ. Годинники сї продаємо по $5.00, а ми продаємо по фабричній цїні. БО ЛИШЕ ПО $5.00. Не потребуєте висилати грошій при замовленю, лише випишіть сей купон і пришліть до нас, що ви хочете сей годинник, а ми вам його сейчас вишлемо відразу почтою. Гроші зложите тоді, як вам годинник зторучать. Наколи комусь з вас не сподобаєть ся, звертайте назад, а ми вам сейчас звернемо гроші і вовні кошта. Замовленя шліть на адресу: 95—

WATCH SELLING CO.,
951 W Fifth Street, Chicago, Ill.

ДАРОМ! ДАРОМ!

Пришліть нам свої адресу а ми вишлемо Вам сейчас ЗОВСІМ ДАРОМ дуже цїнну книжечку. 104-06

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ КРАСИ І ЗДОРОВЯ, яка містить важні інформації і способи заховання краси і здоровя аж до пізної старости. Пишіть по сю неоцінену книжечку на адресу:

NADICO CHEMICAL CO.,
133 Second Ave., New York, N. Y.

Портрет
Івана Франка

Щоби прийти в поміч тим товариствам, братствам і організаціям, які хочуть сьвяткувати память Івана Франка концертами чи вечерами, видала „Свобода" портрет Івана Франка. Портрет є артистично виконаний на гарнім папері, величини 14x19 цалів, отже надається до зовсім до пристрасти концертового гаю, читальень товариських льокалів. Пожаданим було би, щоби кожда українська родина зависіла в своїй хаті портрет Франка, побіч портрету Шевченка, Хмельницького й иншим визначних Українців.

Ціна портрету Франка дуже низка, бо виносить

лише 25 центів

і то вже з почтовою пересилкою.

Замовлення висилайте на адресу:

„SVOBODA".

83 Grand St., Jersey City, N. J.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ

для Братств і Товариств до вписування місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїні 7 цнт. штука.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЦІКАВИХ КНИЖОК,

які має на складі

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ":

Американський Шляхтич. Драма в 3-ох діях. — Ціна ..... 20 цнт.

Аф Касимової нанді. — Арабська казка Нашисав Іван Франко. — Ціна 30 цт.

Американський гимн „Май Контрі" під нотами в українськім перекладі. Ціна ..... 10 цнт.

Американець, веселий образ з життя народу ві співами, в трох діях. — Ціна ..... 15 цнт.

Американські трости. — Ковбок. (Казка.) — Ємігранти. — Дві нанші сгани і недолї. — Ціна ..... 15 цнт.

Аналюза. — Займаюче оповіданє з часів боїв між Европейцями а Індіянами в півн. Америці. — Ціна 20 цнт.

Бондарівна. Драма в 4. діях а 5. відслонах. — Ціна ..... 20 цнт.

Байки-неболиці. — Ціна ..... 10 цнт.

Бувалар для дітий першого року науки — Ціна зраз з пересилкою 30 цнт.

Блудний син. Образ з життя нашиї ви-селенцїв в Америці у 4 актах зі співами. Ціна ..... 25 цнт.

Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фашика горівки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дві нанші сгани і недолї. — Ціна ..... 15 цнт.

Весела читанка з образками. — Ціна ..... 15 цнт.

І. Вечері на хуторі біля Диканьки. II. Ярмарок в Сорочинцях. — Ціна 15 цнт.

Вічний сьвідок. — Ціна ..... 5 цнт.

Весела книжочка в 17 образками. — Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий. — Містить в собі богато сьмішних віршів, дотепів і оповіданъ. — Ціна ..... 35 цнт.

Виховачець. Народна комедія в 3. діях зі співами і танцями. — Ціна 25 цнт.

Вертеп. Сценічна картинка для колядників, що ходять по хатах в часі Різдвяних Сьвят. — Ціна ..... 5 цнт.

В новорї темноти. — Комедія з життя русько-американського народа з 3 актаї. — Ціна ..... 25 цнт.

Вода в природї. — Умираючий та цирюй. (В. Ивичченко). — Загрій. — Останнє „фортуне". — Дві нанші сгани і недолї. — Ціна ..... 20 цнт.

В старім і новім часї. — Образ з сучасного життя в 4-ох відслонах. Дуже весела штука для аматорських театрів. — При кінци сеї книжки находить ся сьмішне оповіданє „Счадання". — Ціна ..... 2с цнт.

Галка смерти. — Ціна ..... 5 цнт.

Гостина сьв. Миколая, драматична гра для дітий. — Ціна ..... 10 цнт.

Гадкові анекдоти. (Тупор, оповіданя) — Ціна ..... 10 цнт.

Гаспофа. — Ціна ..... 30 цнт.

Гаси огонь поки не розгорів ся і инші оповіданя. — Ціна ..... 20 цнт.

Два доминя і одна фіртка. Комедія в 1. дії. — Ціна ..... 15 цнт.

Дяк. Оповіданє Марка Вовчка. — Ціна ..... 20 цнт.

Дещо про звірята, рослини, камінє і скали. — В сій книжці находить ся около 200 цїкавих образків звірят, птахів і риб а докладним описом, де вони живуть. — Ціна ..... 30 цнт.

Два брати, а байок Братів Грімків. — Ціна ..... 15 цнт.

Де любов, там і Бог, оповіданє. — Ціна ..... 15 цнт.

Девять братів і десята сестриця Галя. Дуже гарне оповіданє. — Ціна 15 цнт.

Ействій, повість з перших рівів християнства. — Ціна ..... 30 цнт.

І. Жовіїр. — II. Офіра. Повезда з найсвятїйша жінка. — Ціна ..... 10 цнт.

Жінка і її значінє в суспільнім життю. — Сільський лїрург (3 ілюстрації). — Смерть отаманова. — Дурень. — Дві нанші сгани і недолї. — Ціна 15 цнт.

Житєві Мерси. — Ціна ..... 10 цнт.

Журавлї. — Вистс: Журавлї (вірш). Заступник (оповіданє). Новітні гадьмаки (вірш). Пісні про Канаду. Пайлот Бат, оповіданє про судьбу молодого робітника-ємігранта. Знідки без хати. — Ціна ..... 15 цнт.

Жіночий вінок, індіянська казка. Невдалий лінич, оповіданє. — Ціна 15 цнт.

Жите, заробки, організації і т. п. в Злуч. Державах. — Дуже цїкава книжка про відносини праці і жита в Америці. — Ціна ..... 15 цнт.

З років війни. Сатиричні ілюстрації з европейської війни. Оповіданя, цїкавости і інформації про український народ, про старий край і Америку, богато ілюстрований. Около 150 ілюстрацій. — Ціна ..... 25 цнт.

З днів пригнобленої війни. Цїкаве оповіданє. — Ціна ..... 25 цнт.

За сестрою. — В сім найгарнїйше оповіданє з домашнеї сцени, сучасного письменника Анни Чайковського, яке потомор виїхало на американський Рус. — Ціна ..... 35 цнт.

Збірка оповіданъ. Пятка. Банан-ялп. Безробітна. Павло. В сутї. Чорт і Мавпинька. Вовкулаки. Недосердість. Сльози і осінина. Добра дочка. — Ціна 20 цнт.

Збірка повістєй. — Ціна ..... 10 цнт.

В рімних нив. — Зміст: Вся людська твар в тяжкім прайде (вірш). Чого нам лїсом потрібно. На пізни радя, по-ходи (вірш). Найбільший духовний поет (Данте Алїгієр). Михайло Петрович Старицький, батько українського театру і визначний український поет. Як будуть ти шаш? Ангел та пустельник (оповіданє). Дещо цїкавого із природи і науки. Зі сьвіта.—Ціна 15 ц.

За що потерпів Ісаїя. — Ціна ..... 5 цнт.

З чого ся насьмівають, з того люди бувають. — Посол Петрівни. — Мелний адвокат. Збірка оповіданъ. — Ціна ..... 10 цнт.

Іван Кононченко і инші оповіданя. Ціна ..... 20 цнт.

Ідео-Сват, комедія в 1. дії.—Ціна 10 ц.

Іван Дуран та инші оповіданя. Ціна 25 ц.

Історія заложенія Заучених Держав Північної Америки. — Самсон. До тих, що сьміють ся з панної жінки. Як Сїлька щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землї (Індійська казка). — Свята. — За що потерпів Ісаїя. — Ціна ..... 5 цнт.

Із зьвірячого царства. Перша сотня найкращих казок. — Ціна ..... 20 цнт.

Історія про дівчину сироту та про рідни її пригоди: резкощі, смутки, щасте й недощасте серед зимнього сьвіта. — Ціна ..... 40 цнт.

Історії Шерлока Голмса, найславнїйшого в сьвіті детектива. — Тайна молодої вдови 25 цнт. Наречена пропуртора 25 цнт.; Кровавий комінь 25 цнт. Заочні в петлї при 25 цнт.; Дочка лихварі 25 цнт.; Коронкова сукня королевої 25 цнт.; Пропащ наречена 25 цнт.; Сїдлий пек кельнера 25 цнт.; Красна бриганта 25 цнт.; Убійства женщин 25 цнт.; Остров болезвільних 25 цнт.; Фальшивих грошій 25 цнт.

Історія про малого Пилипка як хитрий королевську замучив його в дїті. — Ціна ..... 20 цнт.

Ілюстрована збірка. Вуя (3 ілюстрації). Катерина (3 ілюстрації). Ни і Семіраміда (2 ілюстрації). Лист турецького султана Запорожцям козакам. Відповідь Запорожських козаків турецькому султанови (1 ілюстрація). Алькоголізм і дїти (1 ілюстрація). — Ціна ..... 15 цнт.

Інституткa. Незвичайно гарне оповіданє. Ціна ..... 15 цнт.

Історія про гарну Магельону і графа Петра. Ціна ..... 25 цнт.

Календар У. Н. Союза на рік 1915. — Ціна ..... 30 цнт.

Календар У. Н. Союза на рік 1916. — Ціна ..... 50 цнт.

Календарик кишенковий в полотнянній оправі. — Ціна ..... 10 цнт.

Кадзя за цигапів. — Ціна ..... 10 цнт.

Конець „Титаніка", правдивий опис морської катастрофи. — Ціна ..40 цнт.

Книжочка рахункова. — Дуже практична книжочка до обчисленнями великих рахунків, вона в полїтичних так для бізнесменів як і для робітників. З додатком доких цїкавих відомостей. — Ціна ..... 30 цнт.

Казки про жидів. — Зміст: Як Іван жінив мужицьку. Вандрівка Івана з жидом. Як Іван водив жидів на грибн, а відтак у ставі потопив. — Мужик з жидом в сьпільці. Пан і жид. Казка про цапа. Як дяк і Русин працували. Як злоп жида змудрував. — Ціна 15 цнт.

Коротка історія Руси до врунівання Сїчи. Містить богато обрабнів руських князїв і гетьманів. — Ціна .. 10 цнт.

Кровавий дімонтик. Новоочинений роман. — Ціна ..... 35 цнт.

Людоїди і инші оповіданя. Ціна 25 цнт.

Лис Микита. З нїмецького переробив Іван Франко. — Ціна ..... 40 цнт.

І. Листи з пекла. II. Лист диявола до чорта і инші оповіданя. — Ціна 15 цнт.

І. Лист шинкаря до дяківера і відповідь. II. Про алькоголь. — Ціна ..10 цнт.

Листи Штіфа Табачника до його жінки Ядоти. — Ціна ..... 10 цнт.

Марія. — Зміст: Марія (уривок з поеми Т. Шевченка). На чужині (вірш). Сьогоднї (оповіданя). Рік 1905-тий в старім краю. Ходотїство з Конго. Кленови кущ Софрона (вірш). — Ціна 10 цнт.

Марта Борсука. Історичне оповіданє. — Ціна ..... 25 цнт.

Мужини Аристократи. Народний образ в двох дїях. — Ціна ..... 15 цнт.

Мужицький дим. Збірка оповіданъ. — Ціна ..... 10 цнт.

Многостраденький народ. (Огнищанські оповіданя). — Ціна ..... 10 цнт.

Наверенний грішник. — Ціна 20 цнт.

Напад на Сїч. — Павло Полуботок. — Ціна ..... 5 цнт.

Невольник, драма в 5. дїях.—Ціна 15 ц.

Не скуе душі живої!.. Присьвята українському народові в Вічними Дорімкам і за Каліді в тяжкі хвилї його життя, як варвари великих націй для корінцевих цїлей. — Ціна ..... 15 цнт.

Нерадна Шкіпа ч. II. — Ціна 30 цнт.

Настоящі, комедія в одній дїї. — Ціна ..... 20 цнт.

Наталка Полтавка. Оперетка в 3. дїях. — Ціна ..... 90 цнт.

Оповіданє про Алї Бабу і сорок розбійників. Арабська казка. — Ціна 30 цт.

Оповіданя про західних богів. — Ціна ..... 10 цт.

Оповіданя на услугах чоловіка (3 ілюстрації). Оповіданє дівчини. — Ціна 15 цнт.

Об по ходи Гриця, та ни вечерниці. Вирадна сьвадьба зі співами в 1. дії. — М. Старицького. (В перерібці Александровім. — Ціна ..... 30 цнт.

О відвічних снарбах. — Природна розвідка про всякі мінерали, використувані в землї і як використовує ся з них людьми. Ціна 25 ц.

І. Оленка Довбуш і карпатські опришки. — II. Цісар і ігуменя. Валада. З нїмецького переклав Іван Франко. — Ціна ..... 10 цнт.

І. О двонайцять табанщих, оповіданя ві-сїх народних казок. II. Шевця і нечиста сила. — Ціна ..... 25 цнт.

МОЛИТВЕННИКИ І КНИЖКИ БОГОСЛУЖЕБНІ ТА РЕЛІГІЙНІ.

Новий Завіт 2.00
Благослови душе моя Господа, вістаня оправа 2.00
Жите Ісуса Христа 1.25
Молитвр 1.00
Горї імїєм себия, кіст: оправа..... 1.00
Коляда 20
Збірка найкращих пісень церковних 10
Житейський зор, часть II. 5

Обширні цїнники висилаємо кождому на жадане.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий мони-ордер на імя, або подано у поданій адресї. Мони-ордер належить долучити до замовлення.

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЯКЕ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ!

Коли Ви є блїді і хорі на яку кровну або инїрну недугу, зміцніть Ваш організм через уживанє „Builup" Strength Pills. Ціна $1.00. 04-07

THE FRIESPILL CO.,
38 East 7th St., New York City.

$10 ЗА НАУКУ ШОФЕРСТВА $10

Поще платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, коли можете стати своїм боссом і заробляти по $25 тижнево і вище. Наша школа має найлїпші і найбільше застосоване в сїм. роботу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і репарования на всїмах новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Таким стараємось о посади. Харч і мешканє для посьміхених дармо. Гарантуємо студентам дїльним. Оглянїте нашу школу і самі оцїнїть.

ARENA AUTO SCHOOL, 228 W. 47th St. NEW YORK, N.Y.
Близько Бродвея.

Безплатні інструкції механїзму для шоферських студентів — се доказ користий, які дає наша школа.

Інструктор: в. Аскер.

НОГО УСЇХ Є ДУЖЕ ДОБРИЙ.

До Г. Г. фон Шіпкова, одинокого фабриканта Болгарського Кровного Чаю, бо він є найлучшим ліком зі всїх. Дешо би то вовсе описати все те, що в материках сїх і кілько рижих лїкїв в ужитку, але ани один мені так не помїг, як сей чай".

Одну велику родинну дозу Болгарського Кровного Чаю, що вистарчить на 5 місяцїв, вишле денебудь за $1.00: Marvel Products Company, 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

УВАГА: Наколи хочете отримати посилку зареґістровану, заплатіть 10 цнт. більше. (Adv.)

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при станції елєвейтед 3-ої авеню

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби цїлком вилїчені без ужитя затрованих лїкарств при помочи електрики. Рівнож в богатьох случаях, що дїдичили ломаками операцій, можна вилїчити се о много скорше тим самим способом, без тяжкої операції.

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити крізь людське тїло і описати причини хороби, а дїї тою машиною можу провадити строго секретарну до тїла і обвте заразливі бактерії, які є причиною всїх недомагань. Та метода лїчєня є не лише новинкою але і прекрасною для пацієнта.

Години офісові: від 9. рано до 12 пол., в второк і пятницю від 9 рано до 7 вечер, а неділю від 9 до 11 рано.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 816, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St. близько 3-ої авеню, І сидїв від 7-ої до 10-ої вечер. 53

Перед умитєм. По умитю.

ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Тисячі дівчат, женщин, молодїжі і мущин завдячують свою вроду, гладку і рум'яну шкіру „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо вилїчене зморщин, весинок, знаків по вісні, прищів, чиряків, лишаїв, лупаня шкіри, червоности тварі і носа, відморожень тп. і вповнї очищеність і недуг шкіри, лиця, рук, цїлої і кождого члена тїла. ГАРАНТУЄМО, що хто тільки узиває сего чудесного средства, мусить сь позбути ся страшних довголїтности Ціна слоїка разом з переслано лише ОДНОГО ДОЛЯРА.

B. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 58, New York, N. Y.

ОДИНОКА АВТОМОБІЛЯЄВА ШКОЛА,

ІСТНУЮЧА ВІД 1905 Р., ДЕ УДІЛЯЮТЬ ІНСТРУКЦІЇ У ВАШІЙ РІДНІЙ МОВІ

Наша довголїтня репутація і великої число листів від наших учеників, дає нам право сказати, що наша школа є одинокою, з якої Ви будете вповнї вдоволені. Ми вчимо по-сьля найновійшої методи їздити автомобілями всяких моделїв, як також вчимо направляти усї части цїлайну машини. Маємо свій власний ґараж при школї, де можете розшлєтувати і лїкувати машинами. Звертаємо на се особливо і увіряємо ся про правдивість наших слів. Наш інструктор має патрібфікат зі свого механічного образованя, затвердженій властю.

ПОВНИЙ КУРС $15.00. Час науки неограничений.

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES
147 EAST 40th STREET, Dept. 52, NEW YORK CITY

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАНУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціялїст зі старого краю

поручає всїм терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛЇЧИТЬ ЗІ НАЙЛЇПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАҐАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУҐУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРИЗЬЄНЄ ЖИЛ, ҐЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУҐИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСЇЛЯКІ НАСЛІДНІ ХАЙЇВ, ДІТЯЧІ В СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40-

Дякуюче всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціально же на пропускину рук помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би случось ви не прийти особисто, некай опише листовно з повним довіреєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Години офісові: поденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗАКЛАД ДЕНТИСТИЧНИЙ

НА ВСХІДНІЙ СТОРОНІ МІСТА НЮ ЙОРКУ.

ЗУБИ ПІСЛЯ НАЙНОВІЙШОЇ МЕТОДИ.

Вставляємо нові зуби, які будуть знаменито виглядати і служувать Вам як Ваші власні. — Витягаємо зуби при цїлковитім безбольовім способі. — Робота ґарантована. — Ціни уміркованні.

Dr. A. H. CHAIKIN, Chirurg Dentist,
293 E. 10th Street, cor. Ave. A., New York, N. Y.

Годин офісових: щодня від 9. рано до 9. веч., в нед. від 9. рано до 2. пол.

НОВІСТЬ! ПОЗІР! НОВІСТЬ!

НА 30-ДНЕВНУ ПРОБУ!

Отаньте і читайте, бо Ви певно не мали ще таку здоготу (Гозд Фінд) годинну з т. зв. залізничим верком. Погляньте на сї гарні годинки. Вони не лише гарні, но що се є найлїпшим „Транс-Пасфік" залізничий верк з чистого нікіло і стали. Має 21 рубінових камінїв і спеціальні регулятори, так усїдомлені, що можуть ся сплизитись ані сплїтись, чи то при огни, чи то на морозі, чи при стрясеню. Сю годинку ґаранктуємо на 25 лїт, яка є відбита на кождій годинці продавця через цїлий світ. Кондуктори найчастїйше носять такі годинки. Подумай лише, щоби то було, коли би залізничні годинки сплїшали або сплизкались? Задля того кождого дня много випадків. Задля того залізничні годинки не можуть сплїшати ані сплизкати ся, і тому сї годинки є заосмотрені в коштовні регулятори. І сї самі годинки продаємо через вимість посередників цїни, а в додатку даємо гарний ланцушок зовсім даром. Не потребуєте нам присилати ані цента, а пришліть лише свое ім'я і адресу і напишіть, яку хочете годинку, крити чи відкриту. Ми сейчас вишлемо вам годинку почтою. Коли принесуть вам годинку до хати, заплатите $7.95. По 30-тьох днях можете переконатись яку добру годинку ви були за такі малі гроші. Коли би були незадоволені, заверніть нам годинку а ми зверхньо Вам кошта. Не відкладайте, а пришліть сейчас по сю годинку, доки ми ще продаємо із по зниженій цїні. 104с12

UNION WATCH CO.,
670 N. Carpenter St., Dep. 15,
CHICAGO, ILL.

$15 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $15

NEW-YORK AUTO SCHOOL

Чому маєте ходити без праці або мало заробляти, коли можете мати легке і добре платне заняте, коло не вимагає вкладні. Ми вчимо Вас на шофера і автомобілевого механіка протягом 3 тижнїв в день або вечерами і постараємось для Вас о безплатну курсу у добру роботу. Наша школа є новійшою і найлїпшою в тім краю, в якій учимо після найновійшої методи а не як другі. Бажаєтесь сей школи є інспектори автомобілїв, і тому він знає лїпше вчити як другі.

Прийдїть до нас ще нині, розмовляють у своїй мові: офіс отворений до 9-ої вечер. Лайсенс ґаранутуємо. 41—

Маємо дешеві мешкання для учеників з провінції.

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Ave.,
New York City.

500 ДЕШЕВИХ ФАРМ НА ПРОДАЖ

в стейтах
ОГАЙО, ПЕНСИЛЬВЕНІЯ,
МІШИҐЕН І ТЕННЕСІ.

ПОСЕРЕД ВЕЛИКИХ МІСТ ЯК ПІТЛЕБҐА, ЙОНҐСТАВН І ПІТСБУРҐ. ЗЕМЛЯ НЕСЧИЩЕНА ВІД 4 ДОЛЯРИ ЗА АКЕР І ВИЩЕ; ДО 10 ЛІТ СПЛАТИ.

Кошта подорожи кулькучим звертаємо. — Пишіть по новий катальоґ до:

R. T. HURBLE LAND COMPANY,
3349 E. 55th Street,
CLEVELAND, O.

ЕЛІАС ROSENTHAL

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
АДВОКАТ
В АМЕРИЦІ

Практикує понад 25 лїт в судах і в добре всїм знаний.

302 Broadway, New York, N. Y.
13th floor

ЯВНІ ФАКТИ ПРО ДІТИ.

Наколи дитина є здорова, дайте їй найбільше свіжого воздуха, як тільке можливо. Наколи вона є хорою, вона повинна мати рівнож гарну температуру і не повинна бути наражена на небезпеку.

Кожда запопадлива мати має все під рукою бутельку Kopp's Baby's Friend, позаяк сей лїк показав ся найлучшим для дітий на поменшій недуги, які є ознаков деяких зараз-ливих, що відтак появляють ся, як безсонність, умучене, запір, корчі внутренностий, здуте і зубковане.

В двоянх бутельках 25 цт. і 50 цт. Наколи не можете дістати правдивий Kopp's Baby's Friend в найближшій аптицї, пишіть нам паперовий доляр, а ми вишлемо Вам дві бутельки по 50 цт. відворотною почтою.

KOPP'S BABY'S FRIEND COMPANY,
York, Penna.

ЗАГАЛЬНО ЗВІСНИЙ ЧЕРЕЗ 35 ЛІТ ДОКТОР МУЛЛІН, СПЕЦІЯЛІСТ МУЖЕСЬКИХ НЕДУҐ.

Без зґляду на рід недуґи — у мене найбільше шанси вилїчити Вас — я уживаю лїкарства, які ґаранутує моя довголїтня практика. Порада безплатна. Години урядові: 9 до 8. В неділї: 10 до 3.

DOCTOR MULLIN,
406 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
Офіс напротив почти.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДУЖЕ ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА З 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антонїй Ів. Нагорницький

Ся книжка надає ся сповна для аматорських театральних систав. До відограна потрібно всього 4 мущин і 5 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт., а 12 прирівнюють $2.25.

Замовлєня і ґрошї посилайте до:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗАРОБОК!

ПОТРЕБУЄМО АҐЕНТІВ

ДО ПРОДАЖИ ФАРМІВ, ЛОТІВ І ДОМІВ В МІСТІ, де купуючий робітник одержить стелу працю, а бізнесіста знайдуть добрий інтерес. Спосібним платимо від 20 до 50 дол. тижнево. Пишіть зараз до найближшої ад-ки:

B. - LINCOLN CO.,
309 Broadway Room 210 New York, N. Y.

ДОКТОР СЛОАН

ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ.

PROF. DOCTOR SLOAN

спровадив до Пітсбурґа всї свої лїчничі машини і апарати для лїчєня недужих мущин і женщин, і тут, буде продовжати лїчиве тою самою методою, яку уживають з великим успїхом в европейських клїнїках Европи, а помимо сего не буде ждати платні за оглядини і ради.

БЕЗПЛАТНІ X-RAY РОЗСЛІДЖЕНЯ НЕДУҐИ відбувають кождому недужому. Доктор Слон говорить, що кождий, хто надїсть вилїчена, мусить опередпіднїсти докладним оглядинам. Воно є так конечне для висліджєня дїйсної недуґи, що і те, в який спосіб надїшлє Вчиться. Як прийдете вилїчує, чому Ви повинні прийти і піддатя ся, безплатним оглядинам д-ра Слона і вислухати його ради. Він розслїдить Вашу мочу, кров і жолудок; уживаючи до сего сильних X-Ray машин електричних. Опісля коли Ви сьвідчите піддатись лїченю, а Вам недуга опасна аби вилїчимо, тоді лїкар скаже Вам ще дешо потрівае лїчєня: і подасть Вам цїну.

Д-РА СЛОНА ОФІС Є ОДНИМ З НАЙЛЇПШИХ.

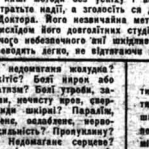

Тут побачите чудові машини, які часто дають найлїпші висліди, голосно тоді, коли другі методи недопасні. Подивайтеся будете сї машини і апарати і оцїнїте їх користи.

ЙОГО ВЕЛИКА РЕПУТАЦІЯ — І УСПІХИ.

є наслїдком його недячної методи, яку він застосовує при кождім случаю. Нїчого не заподає він для недужих з найлїпшим успїхом і лїчить в можливо найкоротшім часї. Лїчить кождого з особна і запевняє приватну опїку.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ і коли Ви випробували вже всї инші методи без успїху і все зависнили, не тратьте надїї, в згодність са до Профєсора Слона і Доктора Слона можливість мається є висліди його довголїтних студій, в нїй нема нїчого небезпечного анї шкідливого. Лїчєне переводить легко, не відтягнуючи недужого від праці.

ЧИ МАСТЕ недомагання жолудка? Катар? Бронхіти? Бей нирок або пузира? Ревматизм? Болї утроби, запір, болї голови, нечисту кров, сворбленчу і инакшу шкірі? Параліж, нервозність, знесилєнє, безсонність або безсильність? Прогнилу кість? Слабі легка? Недомагаюче серденко? Кашель? Сверблї недуги мущин або женщин?

ТЕПЕР МАСТЕ НАГОДУ пораднсть у славного спеціялїста і підлягать оглядинам при застосованю машину X-Ray досїм безплатно. Нїколи передтим не було такої нагоди у сім місті для недужих мущин і женщин. Ми радимо Вам зголоситись сейчас.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділї від 9.30 до 1-ої.

ПРОФ. ДОКТОР СЛОН стало мешкаючий під ч. 303 SMITHFIELD ST.

Напишіть почти Pittsburgh, Pa.

Приходить вирїб лиш в такім відносин.